

Die Boek Openbaring

Bybelstudie

deur

MJ Booyens

Voorwoord

Die outeur van hierdie waardevolle bydrae tot die studie van die Openbaring van Johannes, het al baie pennevrugte die lig laat sien. Iemand het skertsend gesê: As hy nie 'n boek het wat hy nodig het nie, dan skryf hy dit gou. Sy pennevrugte sluit onder andere in die baie waardevolle studiehandleiding oor die Nederlandse Geloofsbelydenis onder die titel Ons glo en bely, (ook verkrygbaar by VBV), dagboeke en ander stigtelike werke. Stigtelik hier bedoel in die sin wat dit werklik beteken: lerend en opbouend.

Sy werke se waarde lê onder andere daarin dat dit baie beteken vir die Christenbelyer in die profetiese amp van die gelowige, naamlik om voor te lig, te leer en te lei vanuit Bybelse perspektief. Daarin lê ook die waarde van hierdie handleiding oor die Openbaring aan Johannes wat deur Totius genoem is "die Psalmboek van die Nuwe Testament".

Die Christenbelyer mag nie die magtige en kragtige boodskap van hierdie boek ontbeer nie. In plaas daarvan om die boek as iets geheimsinnigs en buite die gewone mens se bereik en begrip te beskou, moet ons dit as 'n rif vol edelgesteentes sien. As ons delf, wag daar verruklike verrassings.

Met die Openbaringboek is al duisende kere gekwansel en geknoei en verwing vanuit geliefkoosde wensdenkery en amateuragtige avontuurlus. Daarom is ons dankbaar dat ds. Booyens hier 'n handleiding bied wat getrou is aan die Bybelgefundeerde beginsels van die uitleg van hierdie boek, met 'n bondige verklaring wat die leser basies goed inlei in die rykdomme daarvan. Aan die einde van die twintigste eeu gloei die Openbaringboek van aktualiteit.

J.C. Lombard
Junie 1991

Inleiding

1. Hierdie boekie moet saam met die Bybel gebruik word, Ek praat min en laat die Bybel soveel moontlik self aan die woord. Daarom moet Skrifverwysings nageslaan en gelees word.
2. My ervaring is dat met so 'n bespreking rondom die Bybel heelwat vrae en gedagtes na vore kom. Moet geen vraag ligweg opsy skuif nie. Indien geen antwoord daarop gevind kan word nie, raadpleeg iemand wat weet of lees daarvoor na en kom by die volgende samekoms weer daarop terug. Vrae en bespreking maak die studie sinvol.
3. C.H. Spurgeon merk êrens op dat die Bybel soos 'n neut met 'n harde dop is — jy moet eers deur die dop dring om tot by werklike voedsel te kom. God eis van ons ook inspanning om Hom waarlik te leer ken.
4. Die Woord getuig dat die Heilige Gees die Outeur van die Bybel is (2 Petrus 1:21; 2 Timoteus 3:16). Vra Hom — in gebed — om jou insig en begrip te gee, maar maak ook gebruik van ander Skrifuitsprake wat lig op jou probleme werp. So werk die Heilige Gees immers.
5. Een groot probleem in die kerk is dat baie mense dink dat hulle genoeg weet. Andere weet wel baie van die Bybel, maar neem dit nie waarlik ernstig op nie. My bede is dat hierdie boekie u in beide opsigte tot seën sal wees. *Meer kennis, maar dan veral belééfde kennis.*
6. ***Ek het deurgaans van die 1953-vertaling van die Bybel gebruik gemaak.***
7. Dit sal vrugbaar wees indien u, nadat u alles in 'n studie deurgewerk het, weer die aantekeninge saam deurlees. Dit sal baie help om 'n begrip van die geheel in sy verband te sien.
8. Die verkorting "NGB" dui op die "Nederlandse Geloofsbelydenis".
9. **Enkele opmerkings oor die verklaring van Openbaring:**
 - a. **Simboliek:** Beelde (visioene) en getalle moet *symbolies* en nie letterlik verklaar word nie.
 - b. Openbaring het 'n noue band met die Ou Testament. Die Ou Testamentiese tempel is van begin tot einde op die agtergrond en in visioene en uitsprake word ook gereeld aangesluit by uitsprake van die profete en Psalms uit die Ou Testament.
 - c. Die verskillende onderdele loop parallel en eindig telkens by die eindoordeel. Dit is in werklikheid progressief en intensief parallel. Hoe nader aan die einde van die boek, hoe dringender en duideliker tree die eindgebeure na vore.
 - d. Die groot tema is deurgaans: *Christus is die Oorwinnaar van die duiwel* en in Hom is sy bruidskerk meer as oorwinnaars.

MJB
Junie 1991

Inhoud

1. Die Openbaring van Jesus Christus	5
2. Sewe - sewe - sewe (Getallesimbooliek)	6
3. Openbaring en die Ou Testament	7
4. Dieselfde geskiedenis parallel uit verskillende oogpunte gesien	8
5. "Kyk, Hy kom met die wolke..."	9
6. Die sewe gemeentes en hul verheerlikte Heiland	10
7. Die sewe gemeentes wat in Asië is	11
8. God die Vader op sy troon — "God die HERE regeer!"	12
9. Die Lam uit die stam van Juda is die Lam van God	13
10. Die gekroonde Ruiters op die wit perd	14
11. 144 000 en Ontelbare menigte	15
12. Gebede en Basuine	16
13. Die Satan word losgelaat op die aarde	17
14. Oorloë en gerugte van oorloë	18
15. Johannes moet 'n boekie eet	19
16. Twee "sak-getuies"	20
17. Christus oorwin die Satan	21
18. Die Antichris	22
19. Die dier uit die aarde - "profeet" van die Antichris	23
20. Oordeel - die graanoes en die wynoes	24
21. Oordele – oordele - oordele!!!	25
22. Die sewe laaste plae	27
23. God se oordele op aarde	28
24. Drie onreine geeste soos paddas	29
25. Babilon (1)	30
26. Babilon (2)	31
27. Blydschap en bruilofsvreugde	32
28. Die oordeel oor die dier en die valse profeet	33
29. Die Satan duisend jaar gebind	34
30. Voor die regterstoel van Christus	35
31. Die Nuwe Hemel en die Nuwe Aarde	36
32. Die heilige Jerusalem	37
33. Laaste Vermaninge en Beloftes	38

Skets 1

Die Openbaring van Jesus Christus

Lees: Openbaring 1:1-12

1. Jesus Christus ontvang die openbaring van God, gee dit deur aan 'n engel wat dit weer aan Johannes toon, wat dit dan opskryf. Hier word dus duidelik gesê dat Openbaring 'n deel van die *Godsopenbaring* is (NGB, art. 3-5; Hebreërs 1:1-2; 2 Petrus 1:19-21; 2 Timoteus 3:16-17; ens.). Jesus Christus is ook *Openbaringsmiddelaar* (Matteus 11:27; Johannes 14:9).
2. Jesus Christus, ons *verheerlikte Middelaar*, is ook die *inhoud van Openbaring*. Sy regering oor alle dinge en in besonder oor sy kerk, *sedert sy hemelvaart*, word in die boek aan ons geopenbaar (Matteus 28:20; Johannes 10:27-28; 16:28-33; Openbaring 5).
3. Hy *bewaar* sy kerk en *oorwin* die Satan. Die stryd wat in Genesis 3:15 aangekondig is en wat in beginsel besleg is aan die kruis - waar Hy Satan oorwin het deur aan sy Vader gehoorsaam te bly tot in die helse smarte (Openbaring 12:1-5, 9-11; 20:1, 2, 10) - gaan voort tot *Satan finaal verdwyn* in die poel van vuur.
4. Christenvervolging was in die tyd van Johannes aan die orde van die dag. Soos Christus gehaat is, is hulle ook gehaat, vervolg, gemartel en by duisende gedood. Met die oog daarop gee God deur Christus aan hulle dié openbaring. Ons moet Openbaring dus sien teen die agtergrond van die tyd waarin dit ontstaan het. Dit is geen hemelkalender waaruit ons die verloop van die geskiedenis kan aflees nie. Nee, dit is wel profesieë met die oog op die toekoms, maar dit was allereers gerig op die kerk van daardie tyd - dit bly egter aktueel vir alle tye tot met die voleinding, trouens soos die hele Bybel. Daarom is dit ook ons troos en krag. Ons mag soms in die praktyk dink dat alles verlore is en tog is ons *meer as oorwinnaars, omdat Christus oorwin het en ons elke dag bewaar*. Hy staan tussen die sewe kandelaars (1:13, 20) - sy kerk wêreldwyd - en niemand kan ons uit sy hand ruk nie (Johannes 10:27-28; Openbaring 7:3; 14:1-5; 21:3-4).

Sedert Johannes die boek geskryf het tot met die voleinding bly dit aktueel van begin tot end. Dit spreek elke geslag aan. En dit bly ook Evangelie - die goeie boodskap van groot vreugde (5:9-10 - en baie ander plekke).

Skets 2

Sewe – sewe – sewe ... (getallesimboliek)

Lees: Openbaring 1:4, 19, 20; 4:5; 5:1-6

1. In al bogenoemde uitsprake kom die getal "sewe" voor. En daar is baie meer "sewes". Eintlik is dit die ritme waarop die hele boek gebaseer is: "Sewe Geeste" (1:4; 4:5; 5:6 - die sewe oë van die Lam). Hierdie drie uitsprake geld die "Heilige Gees". In 1:4 en 4:5 word uitgegaan van die Ou Testamentiese tempel met sy "allerheiligste", die *troon van God - die ark* - en sy voorhof - *die goue kandelaar met sewe arms*. Die kandelaar versinnebeeld die volk wat sy lig laat skyn deur die "olie" van die Heilige Gees (Sagaria 4:2, 3 - olyfbome is die bron van olie [Openbaring 1:12, 13, 20]). Die Here sluit by hierdie - vir Johannes en sy mense - "bekende" beeld van die tempel aan. Daar is nie sewe Geeste nie, maar net *een Heilige Gees* wat volmaak is.
2. Die getal "sewe" is die volmaakte getal - en die *Heilige Gees is volmaak*. $7 = 3+4$. *Drie is die getal van God - Vader, Seun en Heilige Gees - en vier is die getal van die skepping* - Noord, Suid, Oos, Wes. Daarom is ook 12 'n volmaakte getal: 3×4 (4:4) - 24 ouderlinge verteenwoordig die kerk; 12 uit die Ou Testament en 12 uit die Nuwe Testament - bv. 12 stamme van Israel en 12 apostels (21:12,14). Hierby die 144 000 uitverkorenes (7:3-4). Dit is die *volmaakte - presiese - getal* en nie letterlik 144 000 nie. Nie een gaan verlore nie.
3. Geleerdes verdeel die hele boek in *sewe dele* - waarmee ek saamstem. En die *sewe dele* is meesal onderling weer verbind aan "sewe": *Sewe gemeentes* (1:20 - 3:22); *sewe seëls* (4:1 - 8:1); *sewe basuine* (8:2 - 11:15); *sewe "goue skale" of laaste plae*. *Sewe is dus die maatstaf van die Christusregering oor die heelal en die mensdom met die oog op en in belang van sy bruidskerk*. Vir hulle wat God liefhet, werk alles ten goede mee (Romeine 8:28). Dit is volmaak - vandaar die volmaakte getal *sewe*.
4. *Alle ander getalle moet ons ook simbolies verklaar* soos $3\frac{1}{2}$ jaar (12:14 - 'n tyd, tye en 'n halwe tyd - Daniel 12:7); 1260 dae (11:3) - wat ook $3\frac{1}{2}$ jaar is; $3\frac{1}{2}$ dag (11:11); 42 maande (11:2) is weer $3\frac{1}{2}$ jaar. Al die getalle is die helfte van sewe. Dit sien gewis op die "nuwe bedeling" vanaf Pinkster of die hemelvaart tot met die voleinding. So is ook die getal 1000 simbolies (Openbaring 20:1-2). In 29:16 het die vertalers die simboliek wegvertaal - daar staan eintlik 12 000 stadia waaruit die simboliek duidelik is. Dit wil die volmaaktheid van die Nuwe Jerusalem aandui. Ook die getal "*van die mens*" - 666 - het 'n simboliese betekenis (Openbaring 13:18).

Skets 3

Openbaring en die Ou Testament

Lees: Openbaring 4:1-11

1. In die Skrifuitleg moet ons *Skrif met Skrif vergelyk*. Die Bybel is 'n eenheid. Daarom staan elke onderdeel in verband met die geheel. Moeilike dele kan in die lig van meer verstaanbare uitsprake verklaar word. Die *Ou Testament word eers reg verstaan in die lig van die Nuwe Testament. Die Nuwe Testament is weer die vervulling van die Ou Testament*. Daarom is dit geen wonder dat so baie visioene in Openbaring in verband staan met uitsprake en visioene in die Ou Testament nie.
2. Openbaring 4 is byvoorbeeld duidelik 'n "*tempelvisioen*". Die tempelvisioen bly tot die einde. Johannes word in die Gees weggevoer na die hemel. Hy sien 'n *hemelse gesig wat afgebeeld* is in die aardse *tabernakel of tempel*. Die *verbondsark* in die allerheiligste van die aardse tempel is beeld van die *troon van God* waarop die heerlijkheid van die HERE te midde van sy volk op aarde woon (4:2-3; Exodus 40:34-38; 2 Kronieke 5:13). Die *goue kandelaar met sy sewe ligte* sien Johannes hier as *sewe vuurfakkels* (4:5 vgl. 2 Kronieke 4:7; Esegïel 1:13). Ook die *lewende wesens* (4:6-8) laat ons dink aan Esegïel 1:5, 10 en 10:14.
3. Die visioen word voortgesit in hoofstuk 5 waar ook die "*Offerlam*" verskyn (5:5, 6 vgl. Jesaja 53:7; Johannes 1:29). En in 6:9 word selfs die *altaar* in die tempelvisioen gesien (2 Kronieke 4:1).
4. Sommige mense kan tekste uit die Bybel soms verwring en profetiese uitsprake na die letter toepas op visioene in Openbaring wat mense *verwar* en die Bybel geweld aandoen. Probeer 'n mens om bepaalde visioene in Openbaring op gebeurtenisse of persone (op die klank af) in die geskiedenis - verlede of hede - *letterlik* toe te pas, dan kom jy nooit werklik by die wese van wat die boek wil tuisbring nie. Dit is 'n *profeties-visioenêre* boek en moet so benader word. Dink aan een voorbeeld: In hoofstuk 9 sien Johannes wonderlike sprinkane met skerpioensterte. Dit word soms verklaar as *moderne vegvliegtuie*. Maar daar is hoegenaamd nie sprake van 'n "*letterlike*" oorlog nie. Vergelyk maar net 9:4-5 - in 'n letterlike oorlog word alle mense, ook die *verseëldes* of gelowiges, getref. Verder word *mense gedood* in 'n letterlike oorlog - en hier nie. Hier is eerder iets soos Efesiërs 6:11-12 van toepassing - '*n geestelike oorlog*.

Skets 4

Dieselfde geskiedenis parallel uit verskillende oogpunte gesien

Lees: 6:12-17; 11:15-18; 14:14, ens.

1. Die tydperk, herhaaldelik aan die orde, is 42 maande - 11:2; 1260 dae - 11:3; tyd, tye en 'n halwe tyd - 12:14. Dit is die hele "nuwe bedeling" - vanaf Pinkster (Handeling 2:1-4; Matteus 28:18-20) tot die voleinding. Al die tydsaanduidinge is $3\frac{1}{2}$ jaar - dieselfde as die helfte van sewe, die volmaakte getal wat ons kan aanvaar as die hele geskiedenis - vanaf die skepping (Genesis 1) tot die voleinding - die wederkoms van Christus.
2. *Dieselfde tydperk word uit verskillende oogpunte benader.* (Soos ons enige tydperk in die geskiedenis kan benader bv. uit godsdienstige standpunt; staatkundige of politieke standpunt; ekonomiese standpunt, ens.):
 - **Die sewe gemeentes:** Die eenheid van die kerk oor die hele wêreld in Christus - wat tog ook 'n verskeidenheid is naamlik sewe gemeentes wat Hy bewaar en in stand hou (1:20 - 3:22).
 - **Die sewe seëls:** Die oorwinningsgang van die Evangelie van Christus oor die hele wêreld, tot met die voleinding (6:1, 2; 6:12-17).
 - **Die sewe basuine:** Die basuine is God se waarskuwings tot die mensdom en roep tot bekering en loop weer uit op die voleinding (11:15, 18).
 - **Die vrou, die Menseseun en die draak:** (hfst. 12-14) loop uit op Christus se wederkoms (14:14; Daniël 7:13-14; Matteus 26:64; Handeling 1:9-11). Hierdie gedeelte word besien vanuit die oogpunt van *die stryd tussen Christus en Satan* (12:9; 13:1-4).
 - **Die sewe skale of laasteplae:** (15, 16). Hier word die geskiedenis besien vanuit *God se wraak en oordele alreeds hier op aarde*, teen die goddeloosheid en ongeregtheid van die mense (Romeine 1:18-31). Weer loop dit uit op die eindoordeel (16:20).
 - **Die oordeel en vergelding van Babilon, die dier en die valse profeet:** (17-19). In 19:11-21 kry ons 'n indrukwekkende beskrywing van Christus se koms om te oordeel.
 - **Die oordeel oor Satan, die dood en alle mense wat uitloop op die nuwe aarde onder die nuwe hemel** (20-22).

(In hierdie indeling het ek prof. William Hendriksen se gegewens kortliks weergegee uit sy boek "Meer as oorwinnaars".)

3. **Opsommend:** *Die feit dat telkens gevorder word tot by die eindoordeel bewys bo alle twyfel dat die reekse gesigte gelyktydig plaasvind, net uit verskeie oogpunte gesien.*

Na hierdie inleidende studies gaan ons nou meer in besonderhede die hoofsaak in die boek bekyk. Ons oogmerk is om aan die medewerkers riglyne te verskaf om die boek self verder te bestudeer.

Skets 5

“Kyk, Hy kom met die wolke...”

Lees: Openbaring 1:1-8

1. *Die "saliges"(1:3) hoor dit* (1 Tessalonisense 5:1-5; Openbaring 22:12,17, 20). *Die ware gelowige is elke dag voorberei op sy koms.* Valse profete mors hulle tyd en mislei mense deur hulle voorspellings dat Hy dié of daardie dag sal kom (Matteus 24:26; Markus 13:32). Glo Hom gerus dat niemand weet nie, maar dat Hy sy koms nie verniet vertraag nie (2 Petrus 3:9-10; Handeling 1:7-8).
2. *Hy kom met die wolke* (Daniël 7:13-14; Matteus 26:63-64; Handeling 1:9-11; Openbaring 14:14-16). *"En elke oog sal Hom sien ook hulle wat Hom deursteeke het"*. Hier is 'n aanduiding waarom Hy op die wolke kom: Dit openbaar sy heerlijkheid en sodat Hy vir almal sigbaar sal wees. *Wie het Hom deursteeke?* Die soldate wat Hom gekruisig het? Ja, en ook die owerpriesters en Pontius Pilatus. Maar nog meer: "Al die geslagte van die aarde sal oor Hom rou bedryf". *Waarom?* Lees Openbaring 19:11-21 waar u die mense sien wat Hom almal deursteeke het en rou bedryf. (Sefanja 1:14-18; Hebreërs 10:26-31). Hierby ook ons wat glo dat Hy vir ons gely en gesterf het (Romeine 5:6-8). Ongelukkig is die meeste mense se berou te laat (Openbaring 6:12-17).
3. Onthou die drie basiese dinge wat die Here sê van sy wederkoms:
 - (1) *Hy kom op die wolke;*
 - (2) *Hy kom om almal te oordeel; en*
 - (3) *Niemand weet wanneer Hy kom nie.*(Ek het al ondervind dat 'n valse profeet wat vertel dat Christus in 1992 kom, stom was toe ek Hom vra: "Waarom glo jy Christus dat Hy kom en dat Hy kom om te oordeel, soos Hy gesê het, maar jy glo Hom nie dat niemand weet wanneer Hy kom nie, soos Hy ook gesê het?")
4. *Wie is Hy wat kom?* (1:8, 11, 17, 18). Hier het ons duidelike bewyse dat Hy waarlik God is. Kyk wat in vers 4 van God die Vader gesê is. Die uitsprake herinner sterk aan Exodus 3:13-15 waar die HERE (Jahwé) sy Naam bekend maak.
5. *Dit is merkwaardig dat die gemeente eers in die laaste hoofstuk (22:17, 20) roep: "Kom, Here Jesus!"* Beteken dit dat hulle eers na baie loutering en lyding werklik verlang na die wederkoms? Geen wonder die Here Jesus se versugting: Lukas 18:8! Waak en bid! (Matteus 24:22).

Skets 6

Die sewe gemeentes en hul verheerlikte Heiland

Lees: Openbaring 1:9-20

1. *Hier sien Johannes sy eerste visioen. By so 'n visioen moet ons allereers vra: Wat is die sentrale gedagte wat die Here hiermee wil tuisbring? Die sewe gemeentes en hul verheerlikte Heiland (12-16). Die verbanne Johannes was op die eiland Patmos - verban ter wille van die Woord van God en om die getuienis van Jesus Christus (Johannes 15:20-23). Hy kom in 'n visioenêre toestand - "in die Gees" - en hoor 'n sterk stem agter Hom (10, 11). Wie praat met Hom? (1:7, 8, 11 - "Alfa en Omega" is die eerste en laaste letter van die Griekse alfabet - "A" en "Z" - vgl. punt 4 in vorige studie). Sy stem is soos 'n basuin - 'n harde roep om aandag te gee. Hy moet skryf aan die sewe gemeentes by name genoem (11). Onthou "sewe" is die volmaakte getal - daarom tipeer hulle die hele kerk van Christus van alle eeue.*
2. *Johannes draai om en sien (12-16). Dit klink vreemd dat Johannes eers die sewe gemeentes - versinnebeeld met sewe goue kandelaars (vs. 20) - sien en daarna die oorweldigende gestalte van die verheerlikte Christus. Onthou, op aarde laat Christus Homself en sy Vader sien deur die lewensgehalte en werke van sy kerk (Johannes 17:18-23; Matteus 5:14-16). In werklikheid word Christus op aarde geken deur die verkondiging van sy Woord deur sy kerk (Handelinge 1:8; Matteus 28:19). Hy word nie "eerste" gesien nie, maar sy kerk.*
3. *Johannes herken Christus - "Een soos die Seun van die mens" - en tog lyk Hy anders as wat Johannes Hom op aarde geken het. Hy is bekleed met hemelse majesteit en is nie meer die "Lam" of "Kneg van die HERE" nie (Jesaja 53:7; 42:1; 52:13-14; Johannes 1:29). Hy is nou "die Koning van die konings en die Here van die here" (Openbaring 17:14). Sy hele verskyning moet met die Woord verklaar word: Sy kleed met goue gordel om die bors, beteken koningskap, majesteit (19:11, 12). "Wit hare" - rein, heilig is Hy (Daniël 7:9; Openbaring 7:9). Sy voete blink soos koper. Dit kan ons sien in verband met 14:19-20 en nie bloot as versiering nie. Die swaard uit sy mond (Hebreërs 4:12; Efesiërs 6:17; Openbaring 2:16). Sy aangesig soos die son (Matteus 17:2; Openbaring 12:1; 21:23). Lees vers 17-20: Johannes se reaksie en Jesus se verdere verklaring (vgl. 1:11; 3:7; 20:4, 6; Job 28:22 - "doderyk" is die toestand van dood). Vers 19: "Skryf" - nie alleen oor die toekoms nie, maar ook die hede (vgl. Studie 1:4). Vers 20 is duidelik - "Engele" is "boodskappers" van die Here. In dié geval die leraars van die sewe gemeentes (hfst. 2, 3).*

Skets 7

Die sewe gemeentes wat in Asië is

Lees: Openbaring 2 en 3

1. Hier wil ek alleen 'n aantal opmerkings maak. Ons het hier nie met visioene te doen nie, *maar met "gemeentes" wat as tipe of voorbeelde van die kerk van alle eeue - in sy gemeentes - dien.* Weer tref die getal "sewe" as *volmaakte of volkome getal wat die afgeronde geheel wil voorstel - "die heilige, algemene Christelike kerk"* (Kategismus Sondag 21, vr. 54). Elke gemeente wat dien as voorbeeld, sien ons deur die eeue heen weerspieël in die kerk.
2. *Let op hoe die Here Homself voorstel by elke gemeente (2:1, 8, 12, 18; 3:1, 7, 14).* Al hierdie uitsprake vind ons terug in wat Christus sê en wat Johannes sien in die visioen (1:10-20). Daar is enkele wysigings in die uitdrukkings, maar wesenlik bly dit dieselfde as in die visioen. Dit is verder merkwaardig dat die toestande in die bepaalde gemeente presies pas by die wyse waarop die Here Homself aanmeld.
3. *By elke gemeente is daar waardering en bemoediging vir die goeie wat daar gevind word, maar ook dreiging, vermaning en selfs veroordeling van wat verkeerd is.* Die Here gebruik sy Woord deurgaans as "*sleutel*" (1:18; 2:7; Kategismus Sondag 31, vr. 84). Hier vind ons - uitsonderlik - by Smirna (2:8-11) geen vermaning nie, maar alleen lof en bemoediging. Onbegryplik! En tog waar.
4. *Telkens word die briewe afgesluit met 'n aanmoediging tot die goeie stryd en 'n belofte van "beloning" aan die oorwinnaar.* Die beloftes sien almal op die ewige heerlikheid wat wag - wel in simboliese taal (2:7 - vgl. hierby Genesis 2:9; Openbaring 22:2, 14; Esegïel 28:12, 13; Lukas 23:43); (2:10 vgl. hierby Jakobus 1:12); (2:17 vgl. hierby Johannes 6:48-57; Openbaring 19:12); (2:26-28 vgl. Matteus 19:28; Openbaring 20:4; 19:12); (3:5 vgl. Openbaring 19:8; 20:12); (3:12 vgl. Jeremia 1:18, 19; Openbaring 14:1; 22:4; Galasiërs 4:26; Openbaring 21:2); (3:20, 21 vgl. Lukas 12:36; 37; Johannes 14:23; Matteus 19:28; Openbaring 5:5, 6; 17:14). Let wel: Dit is geen aardse beloftes nie.
5. In elke brief is die finale afsluiting: *"Wie 'n oor het laat Hom hoor wat die Gees aan die gemeentes sê"*. Let wel: "Gemeentes" - die sewe briewe is aan al die gemeentes - die hele kerk - gerig; juis daarom "sewe" gemeentes.

Skets 8

God die Vader op sy troon – “God die HERE regeer!”

Lees: Openbaring 4

1. Vergelyk vooraf: Psalm 95:3; 96:10; 97:1-6; 99:1-3.
Johannes word in 'n visioenêre toestand opgeneem in die hemel. Ons het al gesien dat hy in dié hoofstukke 'n visioen sien wat gebaseer is op die tabernakel of tempel van Israel (Studie 2:1 en 3:2). Nou wil ons die gesig in sy geheel van naderby bekyk. Die kern is ons opskrif hierbo.
2. *God die Vader op sy troon!*
Lees 4:1-3. "n Troon in die hemel en Een sit op die troon". In die oorspronklike taal staan hier eintlik net: "n *Sittende* op die troon". Johannes kan die gestalte van God nie in menslike taal beskryf nie. (Let op die stameling in ons belydenis NGB art. 1). Hy gebruik edelstene se kleur om iets van die heerlikheid en majesteit tuis te bring - dit is al (Psalm 11:4). Let op die reaksie van mense by die aanblik van God en sy werke (Exodus 33:20-23; Jesaja 6:1-5; 33:14). Die reënboog beteken genade (Genesis 9:14-17). Daarom kan rondom die troon 24 ouderlinge sit - verteenwoordigers van die begenadigde kerk uit die Ou en Nuwe Testament, Hulle wit klere beteken reinheid (7:14). Hulle krone beteken dat hulle regeer saam met God (Genesis 1:28; Openbaring 5:8-10; 20:4).
Uit die troon kom weerligte, donderslae en stemme (5; Exodus 20:18). Dit sien op God se toorn en oordele. "Stemme" beteken dat God praat - in sy Woord en deur sy werke (NGB art. 2).
3. *Die Heilige Gees voor die troon.* (vs. 5). Hier is sprake van "sewe vuurfakkels en sewe Geeste". Ons het alreeds aangetoon dat daar nie "sewe" Geeste is nie, maar die Heilige Gees in sy volmaaktheid (die getal "sewe" is die volmaakte getal en dit sluit ook aan by die tempel in die Ou Testament met sy kandelaar met sewe lampe - Studie 2:1). Dit is hier belangrik om te weet dat die Heilige Gees van die Vader uitgaan (Johannes 14:16-17). Die "*see van glas*" (vs. 6-8). Ook in die tabernakel en tempel is die wasvat 'n "see" genoem - dit gaan om reiniging - wat die werk van die Heilige Gees is (Kategismus Sondag 26, vr. 70).
4. *Die "vier lewende wesens"* (6-8). Hier sien ons verteenwoordigers van alles wat lewe in die skepping - 'n leeu, 'n kalf, 'n mens en 'n arend (Esegiël 1:5-10). Sonder ophou, dag en nag, roep hulle: "*Heilig, heilig...*" (8) en dan volg die 24 ouderlinge met hulle huldebetoon (9-11). So verkondig die kerk en hele skepping die eer van die Skepper (11).

Skets 9

Die Leeu uit die stam van Juda is die Lam van God

Lees: Openbaring 5

(Dit is 'n voortsetting van die visioen in hfst. 4)

1. *Die raad van God (5:1):* (Vgl. Jesaja 29:11; Psalm 33:10, 11; Spreuke 19:21; Psalm 73:24; Jesaja 46:9-10; Openbaring 20:12). *Die boekrol* - soos alle geskryfte destyds was - *in die regterhand van God is sy raadsbesluite oor alles wat sal gebeur en hoe sy raad uitloop tot met die voleinding*. Alles op aarde gebeur volgens sy wil. Dat dit verseël is met seëls - weer "sewe" wat die volmaakte getal is - beteken ook dat dit nie gelees kan word nie en daarom nie in vervuiling kan gaan nie. Dit blyk uit vers 2-3. *Niemand het die mag en bevoegdheid om die seëls te breek nie*. Na Adam se mislukking (Genesis 3) deug geen mens of skepsel meer in dié opsig nie.
2. *Johannes ween bitterlik* - dink daaraan dat die aardse lewe so sal voortgaan soos ons dit tans belewe - sonder einde!! Dit bly: ellende, sonde, dood en ewige verlorenheid. Een van die ouderlinge vervul sy amp en wys Johannes op die beloftes van die Bybel (vs. 5; Genesis 49:9 en Jesaja 11:10 - onthou Isai was die vader van Dawid). Dit is die roeping van elke ouderling.
3. *En dan sien Johannes* - nie 'n leeu of koning uit die stam van Juda of geslag van Dawid nie - maar "'n Lam asof Hy geslag is" (vs. 6; Jesaja 53:7; Johannes 1:29, 36). Dit is merkwaardig dat Johannes Hom nou eers sien. Is sy oë weerhou (Lukas 24:15, 16) òf wil die visioen aan Johannes en ons toon dat hy die oomblik sien waarop Jesus met sy littekens in die hemel aangekom het?

Een ding is seker: *Hy staan daar met sy wonde en al tussen die troon van God en die ouderlinge - deur sy bloed is hulle sonde weggeneem. Hy het sewe horings, die teken van sy koninklike almag* (Matteus 28:19) en sewe oë - "*sewe Geeste van God*". *Let wel: Hier gaan die Heilige Gees ook uit van die Lam* en pas sy werk toe oor die hele aarde. Ja, die Heilige Gees gaan uit van die Vader en die Seun. (Dit noem ons in die Dogmatiek die "filioque" wat beteken: "en die Seun".)

4. *Dan weergalm die hemel van lofsange, want Hy neem die boekrol uit die hand van sy Vader*. Hy gaan die seëls breek en die geskiedenis gaan afrol na sy voleinding. Die ouderlinge en die lewende wesens - elke skepsel in die hemele en op die aarde - sing (8-14; 14:3; ens.): *Die Lam is waardig!* Waarom (Kategismus Sondag 12, vr. 31, 32)? Ja, ook ons is "waardig" deur sy verdienste (vs. 9, 10). Soos die ouderlinge is alle gelowiges konings en priesters (Kategismus - sien hierbo).

Skets 10

Die gekroonde Ruiter op die wit perd

Lees: Openbaring 6

1. *Die triomferende gang van die Ruiter op die wit perd is die hooftema van die hoofstuk (6:1,2). Hier open die Lam die eerste ses van die sewe seëls en die geskiedenis rol voor ons oë af. Wie die Ruiter is, word nie gesê nie (Sagaria 6:3; Openbaring 19:11-16). In Openbaring 19 het ons duidelik te doen met Christus. Daarom dink ek ook hier aan Hom, veral ook op grond van "... aan Hom is 'n kroon gegee, en Hy het uitgegaan as 'n oorwinnaar en om te oorwin". Hy oorwin deur sy Evangelie daarom kan ons ook sê dat dit die oorwinningsgang van die Evangelie is. Hy skiet met pyl en boog - op 'n afstand. Ook dit is waar van die Evangelie. Dink aan Bybelverspreiding, radio- en TV-dienste.*
2. *As agterryers volg drie ander ruiters: Oorlog (vs. 3-4); hongersnood (vs. 5-6) en die dood (vs. 7-8) by die opening van die seëls. Pas die verskriklike ruiters agter Christus of sy Evangelie? Ja, die Here gebruik ook die nood en ellende om sy koninkryk te bevorder. Maar daarmee saam word sy Woord ook op dié wyse vervul en versterk dit sy volgelinge (Matteus 24:21, 32, 33 - die vyeboom wat bot is immers 'n "lenteteken" wat ons behoort te verbly). Hy kom gou!*
3. *Die vyfde seël (vs. 9-11) toon ons wat agter die aardse geskiedenis in die hemel plaasvind. Johannes sien martelare in die hemel - nog steeds in die tempelvisioen - onder die altaar waar die bloed van die offerdiere uitgegooi word (Exodus 29:12; Levitikus 4:7). Siele en bloed (Levitikus 17:10, 11). Let op hulle gebed en die Here se antwoord (vs. 10-11). Hulle bid ter wille van die eer van die Here. Selfs die getal martelare moet vol word - sy raad moet volmaak vervul word.*
4. *By die opening van die sesde seël volg 'n treffende beskrywing van die oordeelsdag (vs. 12-17). Vergelyk Matteus 24:29-31; Joël 2:1-3, 10, 11; Amos 5:18; Hosea 10:8; Openbaring 5:14. Let op dat die verlore ganges uit alle stande is - konings en slawe, ens. (vs. 15; Jesaja 2:19; 3:13).*

Let wel: Die opening van die sewende seël ontsluit die volgende reeks gesigte: die sewe basuïe (8:1). Hoofstuk 7 verplaas die leser weer na troosryke hemelse visioene (volgende studie).

Skets 11

144 000 en Ontelbare Menigte

Lees: Openbaring 7

1. Openbaring 6 sluit af met die eindoordeel. In hoofstuk 7 sien Johannes dan twee visioene: Vers 1-8 die 144 000 "verseëlde" en vers 9-17 'n "Ontelbare menigte martelare" (14). Is dit dieselfde mense of is hulle oor en weer vermeng? 144 000 is 'n simboliese volmaakte getal uit die *twalf stamme van Israel*, wat ons ook simbolies en as volmaak kan sien (Romeine 4:8-17 - Abraham is die vader van alle gelowiges - ook ons; Galasiërs 3:5-7, 29).
2. *Voordat die rampe begin het*, wat uitloop op die eindoordeel, is hulle op hul voorhoofde verseël (7:1-3) - waar elkeen dit kan sien (Esegiël 9:3-6; Efesiërs 1:13-14). Die verseëlde gaan deur die *groot verdrukking* en word selfs "martelare" (6:9-11; vgl. 7:9, 13, 14). Na die visioen van die opening van die eerste vier seëls (6:2-8; 6:12-17) sien hy in 6:9-11 alreeds die martelare in die hemel wat met wit klere beklee word en hoofstuk 7 in sy geheel *is dan die bewys dat almal voor die tyd deur God verseël is en lewend in die ewige heerlikheid voor God staan*. (Romeine 8:31-39; Johannes 6:27-29; 15:20-21; 16:33). Geen uitverkorene of verseëlde van God gaan verlore nie, al word hulle gereken as slagskape (dit sê die twalf stamme en die getal 144 000). Nie één ontbreek nie.
3. Dit is opmerklik dat die naam van die stam "Dan" nie onder die twalf stamme voorkom nie. (Josef is twee stamme, genoem Manasse en Josef vs. 6, 8). Dit onderstreep die waarheid wat Jesus uitspreek (Matteus 13:24-30; en Paulus Romeine 9:6-9, ens.). *Binne die sigbare kerk is ook huigelaars en afvalliges*. Die apostel Johannes praat selfs van "antichriste" onder ons (1 Johannes 2:18-20 - let op: die ware gelowiges "het die salwing van die Heilige"). Selfs uit die kerk - eers sigbaar in Israel en later in die Christelike kerk oor die hele wêreld - word alleen 'n "oorblyfsel" gered (die uitverkorenes of verseëlde - Romeine 11:1-5; Matteus 25:1-13; NGB art. 29).
4. Hulle wat die groot verdrukking meegemaak het, kom uit *"alle nasies en volke en stamme en tale"*. Hulle is rein - heilig in die ware sin van die woord. Dit blyk uit hulle wit klere en uit wat hulle sê om die Here die lof en die aanbidding toe te bring (7:9-10). Die engele en ouderlinge rondom die troon van God (4:4) sluit aan by die lofprijsing (vs. 11, 12). Johannes verneem wie die menigte is en waar hulle vandaan kom uit die mond van 'n ouderling (vs. 13-17). *Gewas in die bloed van die Lam* (Christus), word hulle ook deur Hom in die heerlikheid versorg.

Skets 12

Gebede en Basuine (Bid en roep tot bekering)

Lees: Openbaring 8

1. *By die opening van die sewende seël* (Openbaring 5:1; 6:1-17). In 8:1-2 word die reeks seëls afgesluit en word die sewe basuine se gang ontsluit (Levitikus 25:9; Esegïel 33:1-6). *Basuine waarsku vir gevare of roep tot bekering*. Vanuit dié oogpunt moet ons die visioene wat volg verklaar.
2. Merkwaardig is dat nou eers *die gebede van die heiliges* aan die orde kom. Die "heiliges" is alle ware gelowiges (1 Korintiërs 1:2 - mense "afgesonder" vir die Here). Let op die gang van die gebede: *vanaf die aarde bring 'n engel dit in 'n goue wierookbak - voeg reukwerk by wat die reiniging van ons gebede deur die bloed van Christus is, gooi dit op die vuur van die goue altaar, dan bereik dit God op sy troon* (8:3-8; vgl. Hebreërs 9:1-4; Openbaring 5:8; Exodus 30:1, 3). In vers 5 sien ons dan die *verhoring van die gebede* - dit word met vuur van die altaar op die aarde gegooi en wat gebeur dan? "Stemme, donderslae, weerligte en aardbewing". So kom die koninkryk van die Here, waarvoor ons bid (Matteus 24:6-12, 21, 29 - vgl. ook Levitikus 16:12; Openbaring 4:5). So skakel die Here ons gebede in in sy ewige raad.
3. *Die eerste vier basuine* (8:6-13). Die uitwerking van die basuine is eintlik 'n breër weergawe van die gebedsverhoring (8:3-8). Ons moet dit baie goed verstaan dat die basuine blaas sedert Jesus se eerste koms tot met sy wederkoms. Dit verteenwoordig rampe en plae, water en lugbesoedeling, oorloë en aardbewings. Dit tref die natuur en alle lewende wesens en die mense. Dit gaan nie om algehele vernietiging nie, maar tref steeds 'n derde as waarskuwing - dink tog aan die Here! "Vuur" is telkens aanwesig (vs. 7-12; vgl. Esegïel 38:22; Openbaring 16:2; 9:4; 16:3; Exodus 7:17-19). Vergelyk ons vers 10 met 9:1, dan kan ons ook in al die rampe simboliese voorstellings sien van geestelike of innerlike nood, hoewel 9:1-12 in sy geheel die stryd van die duisternis teen die lig voorstel. Hier in hfst. 8 sou dit derhalwe meer sien op letterlike, uitwendige nood. Vers 8, 10, 11 laat 'n mens selfs dink aan kernbomme, solank ons maar net in gedagte hou dat die sewe basuine ook geblaas is toe kernkrag nog onbekend was. Vergelyk verder Openbaring 16:1-12 - feitlik dieselfde soort rampe kan nog roep tot bekering of dit kan God se regmatige aardse straf wees op die sonde van die mensdom (Romeine 1:18-32).

Skets 13

Die Satan word losgelaat op die aarde

Lees: Openbaring 9:1-12

1. *Die ster en die rookwolk uit die put van die afgrond* (vs. 1-2). Wie of wat is die ster wat uit die hemele geval het (Lukas 10:18; Openbaring 12:9)? In die oorspronklike taal staan dit so dat Johannes Hom nie sien val nie, maar op die aarde sien lê nadat hy geval het. Hier kan ons gewis aan die Satan dink (9:11). Hy kry die sleutel van die "put van die afgrond". Hy ontvang die geleentheid van God (vgl. 13:7, 15). Die "put" is die woonplek van die duiwels (Lukas 8:28-32 - veral vs. 31 "onderwêreld"). In vers 2 verduister duiwels die aarde (Openbaring 20:1; 11:7; 17:8). Die duiwel en sy menigte volgelingen is "los" en geestelike duisternis oordek die aarde (Matteus 24:9-12; 2 Timoteus 3:1-5; 2 Tessalonisense 2:3, 4, 8-11; Openbaring 20:7-10).
2. *Uit die rook, kom sprinkane* (9:3-11). Sprinkane is verwoesters - klaar-vreters. Hierdie sprinkane is egter geheimsinnig-vreemd. Kyk hoe lyk hulle en wat doen hulle:
 - 1) Vers 4-6: Hulle val die mense aan - alle mense? Nee, alleen hulle wat God nie verseël het nie. Hulle maak nie dood nie, maar pynig tot die dood toe. Hier sien ons *wanhoop*. Ken u die "filosofie van die wanhoop"? Dit word *Nihilisme* genoem. Ons hele bestaan is niksseggend - *angs* is die basiese lewenservaring van die mensdom. *Lewensangs!*
 - 2) Dit word duidelik as ons let op hulle voorkoms: Gekroonde oorlogspere met mensgesigte - vroue-hare en leutande - yster borsharnasse - hulle dreun oor die aarde, soos 'n krygsmag - en met hulle skerpioenangels pynig hulle die mense - vyf maande lank - dit is 'n afgeperkte tydperk. Hulle koning is Apollion of Abaddon - wat "Verderwer" beteken.
 - 3) Ons het hier duidelik die stryd van die geeste in die lug wat mense - intellektuele idiote - en vroue-schoonheid gebruik saam met sluwe misleiding en grenslose verwarring wat mense wanhopig maak (Matteus 24:10-13, 24; Efesiërs 6:11, 12; 2 Tessalonisense 2:7-12; Openbaring 13:11-18). Bekyk 'n "moderne" skildery en jy sien die verwarring van die mensdom.
 - 4) Die "verseëlde" van God - verseël met die Heilige Gees - word nie wanhopig nie. Hulle het die lig van die Woord en die Heilige Gees en *kan sien*, selfs in die stikduister (Matteus 24:25). Lees ook: Joel 1:13-15; 2:1-2, 15; Job 42:1-6.

Skets 14

Oorloë en gerugte van oorloë

Lees: Openbaring 9:13-21

1. *Die stem uit die vier horings van die goue altaar* (vs. 13-14). Die goue altaar word telkens verbind met gebede (Openbaring 6:9-10; 8:3-5). Hier het ons dan die saamgevatte of eenparige gebede - uit al vier horings van die altaar kom die stem. Dit is die stem van die kerk deur al die "laaste dae" - sedert hemelvaart tot wederkoms wat kulmineer in die roep: "Kom, Here Jesus" (Openbaring 22:17, 20)!
2. *Die Eufraatrivier* (vs. 14) is die grens van die beloofde land vir Abraham (Genesis 15:18). Hier het ook die wêreldryke ontstaan - die aartsvyande van Israel (Assirië en Babilonië - 2 Konings 17:5-6; 25:8-11). Dit is ook gesien as die grens tussen die Ooste en die Weste (Openbaring 16:12). (Terwyl ek skryf, is die oorlog van 1991 in Irak hier by die Eufraat aan die gang.) Hoeveel oorloë het deur die eeue heen al hier gewoed?
3. *Oorloë en gerugte van oorloë* (vs. 15-20; Matteus 24:6), Hier gaan dit om letterlike oorloë wat die dood van miljoene mense, deur die eeue heen, se lewens sou kos. Ons hoef nie hier te dink aan 'n bepaalde "wêreldoorlog" met moderne kernwapens nie. Oorloë is altyd verskriklik. Dit beteken dood en verwoesting. Sedert Kain vir Abel doodgeslaan het (Genesis 4:8) tot met die laaste oorlog waar die antichristelike magte met vuur uit die hemel verteer sal word (Openbaring 20:7-10) was en is en sal daar oorloë wees. Dit word steeds omvangryker en verskrikliker. 'n Derde van die mensdom word gedood - deur vuur en rook en swawel - wat uit die bekke van die perde kom. Hierdie geweldige stryd mag simboliseer alle leërs en wapens wat die mens kan bedink.
4. "... die uur en dag en maand en jaar..." (vs. 15). God bepaal wanneer dit presies begin volgens sy raad (Openbaring 5:1 - vgl. studie 9:1).
5. *Die mense bekeer hulle nie* (vs. 20-21). *Die basuine* - hierdie sesde basuin - is 'n roepstem van God tot bekering. Wat 'n angswekkende roepstem en hoe maak die mense hulle skuld voor God net meer deur dit te negeer (2 Petrus 3:3-9)! Lees ook NGB art. 2. Dink aan die plaë in Egipte en Farao se verharding (Romeine 9:17-18). Hulle volhard (L.W.) met *duiwelaanbidding* (in ons tyd welbekend) en stoflike afgode. In ons tyd is dit materialisme en allerlei ideologieë uit die mens en deur die mens en tot die mens (humanisme, rasionalisme, liberalisme, kommunisme - is ook afgodediens). Almal sondes teen God – god-loosheid. Maar ook sondes teen jouself en jou medemens (vs. 21; Romeine 1:18-32 pas hierby).

Skets 15

Johannes moet 'n boekie eet

Lees: Openbaring 10 en Esegïël 3:1-4

1. *Die geopenbaarde en verborge wil van God* (10:1-4). Hier kom 'n magtige engel na Johannes met 'n oop boekie in sy hand. Wat daarin geskryf is, moet gelees en openbaar gemaak word (Esegïël 2:4-8; Johannes 17:6; 20:30). Dit is die Evangelie wat God in Christus aan ons geopenbaar het en wat Johannes ook moet vertel aan almal wat wil luister. *Dit is die geopenbaarde wil van God*. En dan hoor Johannes sewe donderslae - wat eintlik skrikwekkende *stemme* is. Hy hoor wat hulle sê, maar kry opdrag om dit te verseël - nie op te skryf nie. *Hier het ons te doen met die verborge wil van God* (Deuteronomium 29:29). Die dinge weet ons nie en kan ons ook nie begryp nie. Die toekoms is byvoorbeeld vir ons verborge, maar nie vir God nie.
2. *Eet die boekie* (10:5-11). Vers 5-7 is 'n dringende oproep vanuit die hemel, van God self (Daniël 12:7) - met 'n eed bevestig - "*dat daar geen tyd meer sal wees nie*". Luister, mense, die tyd is kort! Wat doen die duiwel met sy min tyd (Openbaring 12:12) en hoe werk mense dikwels met hulle tyd (Matteus 24:48-51; 25:1-13)? *Vers 8-11 is vir elke profeet - verkondiger van God se Woord - van die allergrootste belang* (Esegïël 3:1-4; Jesaja 6:1-9; Handeling 9:3-6, 15). Waarom moet hy die boekie eet (vs. 8-9; Esegïël 3:1-3)? *Die Evangelie moet so één wees met die profeet of prediker, soos die kos wat jy eet en deur jou bloedstroom één met jou liggaam word*. "Eet" tog die Woord van God; dan eers kan jy van Hom praat! By beide Johannes en Esegïël is die boekie *soet in die mond* - dit is aangenaam en heerlik om Gods Woord te verkondig (Romeine 10:14-15).

Die Evangelie is egter *ook bitter in die maag* (vs. 9-10). Waarom is dit bitter? Hoe soet is dit vir die prediker as hy die tyding van groot blydschap verkondig - dit is soet, smaaklik! Maar hoe bitter is dit as mense nie luister en gehoorsaam is aan die Evangelie nie! Jesus self ween daarvoor (Lukas 19:41-44). Luister wat Paulus sê van sy eie mense wat nie wil luister nie (Romeine 9:1-3).

Dan kry Johannes opnuut die opdrag van die Here om op te skryf en te verkondig (Openbaring 1:19). Dink aan Elia (1 Konings 19:13-18). Aan die moedlose Elia is die opdrag gegee: Gaan terug na jou werk toe. Het Johannes op hierdie stadium so 'n bemoediging en opdrag nodig gehad? Ja, ook hy is 'n swak en feilbare mens.

Twee “sakgetuies”

Lees: Openbaring 11

1. *Die tempel van God* (vs. 1-2). Johannes ontvang 'n "maatstok" om die tempel van God te meet. Die *tempel*, die *altaar*, en dié wat *daarin aanbid*. Ons vertolk dit simbolies: die tempel is die lewende tempel (1 Korintiërs 3:9-17; Efesiërs 2:19-22; Esegïel 40:3 - hier word die simboliese tempel ook gemeet). Die Here meet ons met die maatstaf van sy Woord. Daarom meet hy ook die "altaar" - *ons offers* (Romeine 12:1) en *ons gebede* (Matteus 6:5-7; Jakobus 4:3).

Die voorhof (2) word nie gemeet nie. Die "voorhofmense" is meelopers, skyngelowiges wat nie waarlik tot die "tempel" - die volk van God - behoort nie (Matteus 7:21-23; 13:24-30). Hulle vertrap die stad (kerk) 42 maande lank - sedert die hemelvaart tot die wederkoms van die Here (vgl. Studie nr. 2). Veral *huigelaars* haat ware gelowiges.

2. *Twee getuies met sakke bekleed.* "Sakke" is teken van rou en droefheid. Die Skrif eis "twee" getuies (Matteus 26:61). 1260 dae lank is dieselfde as 42 maande (vs. 2).

Hier het ons te doen met die *geroepe verkondigers van die Evangelie deur die eeue heen* (Sagaria 4:2, 3, 11, 11-14). Wat hulle alles kan doen, het voorheen ook plaasgevind (vs. 5-6). Dink aan die profete (Elia: 1 Konings 17:1; Moses: Exodus 7:10, 19).

3. *Die getuies word gedood* (vs. 7-10). *Die amptelike prediking verdwyn - is doodgesmoor.* Die kerk kan *ondergronds* voortbestaan in "huisgemeentes" en in die geheim vergader (Filemon 1:2; Handeling 20:7-9 - hulle het vergader in die bo-vertrek van 'n huis). Tydens die kerkhervorming van die sestiende eeu, moes die Protestantse kerke ook dikwels in die geheim vergader. In ons tyd het ons ook die *ondergrondse kerke* in kommunistiese lande. Die heidene in die voorhof is egter altyd aanwesig en sluit in die naam van die kerk kompromië met die wêreld - ook tans - selfs in ons eie land. *Hulle is die valse kerk* (NGB art. 29). Die Evangelieverkondigers - "getuies" - lê dood op straat tot die vreugde van die wêreld. Na 3½ dag vaar hulle op na die hemel (weer 3½ - egter 'n kort tyd teenoor 3½ jaar). Dit gaan nie daarom dat hulle liggaamlik opgestaan het nie, maar dat hulle die heerlijkheid ontvang.
4. *Die eindoordeel:* (vs. 15-19). Hier kry ons al die uitdrukkings van toepassing op die wederkoms van Christus. Uit die oogpunt van die sewe basuine - oproep tot bekering - is die voleinding nou bereik (Openbaring 10:7; Matteus 24:29-30). Die wêreld en valse kerk wat nie wou buig voor die Woord nie, kom in die vuur van God se toorn. Die ware kerk juig (vs. 16-17); dooies word geoordeel (Psalm 18 - vgl. 20:11-13) en God woon by die mense (vs. 19). Die tempel word geopen (vgl. Openbaring 21:3).

Skets 17

Christus oorwin die Satan

Lees: Openbaring 12

1. *Die stryd tussen Christus en Satan tot met sy hemelvaart.* Die kerk van die Here is 'n heerlike verskyning op aarde (vs. 1). Sy leef egter in nood, barensweë, wat pyn en heerlike verwagting beteken - tot met Christus se geboorte wat hier beskryf word (vs. 5) - maar ook nood en afwagting op sy wederkoms (vs. 12-14; Johannes 16:21). In vers 3-4 sien ons die Satan - met sewe koppe, tien borings en sewe krone. Slim en magtig en die "owerste van hierdie wêreld" (Genesis 3:1-6; 1 Petrus 5:8; Johannes 8:44). Dwarsdeur die Ou Testament probeer hy die geboorte van Christus verhoed deur Gods volk te verlei of uit te wis (Genesis 3:15; Exodus 1:10-12, ens.). Op die aarde het hy Christus teëgestaan (Matteus 2:7-8, 12, 16; 4:1-11; 16:22-23). Vers 5 teken Christus se oorwinning by die kruis, opstanding en hemelvaart (Johannes 19:30; Lukas 24:50-52; Romeine 8:34).
2. *Satan is neergewerp uit die hemel,* waar hy voorheen toegang gehad het (Job 1:6; Sagaria 3:1; Lukas 10:18; Openbaring 12:7-12). Christus het met sy hemelvaart met 'n menslike natuur in die hemel aangekom. Nou het Satan geen grond meer om die verlostes in die hemel aan te kla nie (vs. 10; Sagaria 3:1; Job 1:8-11). Christus het vir ons ten volle betaal - en die bewys is dat Jesus Christus ook na sy menslike natuur in die hemel is. Die neerwerping van Satan kan ons selfs sien in verband met sy binding (Openbaring 20:1-3 - later meer hieroor by hfst. 20). Die aartsengel Migael (Daniël 10:13) lei die aanslag teen Satan (vs. 7-9). *Satan is oorwin deur die bloed van die Lam* - ook op aarde deur die gelowiges (vs. 11).
3. *Nou val Satan die "vrou" (kerk) met verbete woede aan,* want hy weet dat hy min tyd het. Dit is nou "*die laaste dae*" (2 Timoteus 3:1-9; Openbaring 12:12, 13, 15, 17). Soms gebruik hy geweld en soms listige verleiding." (Efesiërs 6:11-12; 1 Petrus 5:8-9).
4. *Die Here beskerm die vrou (kerk)* (Matteus 16:18; Johannes 10:27-28; Openbaring 12:14, 16). Die vrou ontvang die *twee vlerke* van 'n groot arend om te vlug na die *woestyn* (vs. 13-14). Wat is die twee vlerke? Dit word nie gesê nie, maar dink aan die volgende uitsprake (Matteus 7:7 - gebedsvleuels; 10:16-20 - die Heilige Gees voorsien; Romeine 1:16 - die Woord is ons krag). Gebruik hierdie vleuels wat die Here u gegee het. Gelowiges is "*woestynbewoners*". Dit beteken ontbering, stryd, verlatenheid en ook veiligheid. Israel se woestynreis is 'n voorbeeld of tipe daarvan. "*Tyd, tye en 'n halwe tyd*". Weer is dit 3½ tye (3½ jaar). Dit beteken "altyd" in Openbaring - vanaf die hemelvaart tot wederkoms van die Here. Selfs die aarde kom die vrou tot hulp (vs. 16). Dink aan 'n onvoorsiene wending in die geskiedenis. Onthou Johannes 10:27-28. Die Here is *vir* sy kerk (Romeine 8:31-32). Sien ons in die huidige tyd nie die stroom van Satan in die stroom van die lewe nie? Ons word so besig gehou dat ons geen *tyd het vir stilte, nadenke, huisgodsdienste en aanbidding* nie (vs. 15). Die Satan rus egter nie (vs. 17). Hy laat ons nooit met rus nie.

Skets 18

Die Antichris

Lees: Openbaring 13:1-9

1. Wanneer kom die Antichris? Hy is alreeds in die wêreld (1 Johannes 2:18). Reeds in die tyd van die Ou Testament is sy werke gesien. Dink aan Farao (Exodus 1:8-10); die koning van Assirië (Jesaja 36:4-7); Antiochus IV van Sirië vind ons in dié volgende uitsprake terug: Daniel 7:23-26; Mattheus 24:15. Verder die Romeinse keisers wat hulleself as "god" beskou het, vir wie offerrook moes opgaan en die kerk wreed vervolg het. Dink ook aan die Rooms-Katolieke Kerk in die sestiende eeu. Die Pous is verhef as "god" - sy woord is so goed as die Woord van God beskou. Hoeveel mense was sy slagoffers op brandstapels, aan galge en in koelbloedige moord? In die Naam van God of as "god"? Sedert die koms van die humanisme het die mens self in beginsel sy eie "god" geword. En watter onheile het dit al meegebring! Kyk na die tyd van die heerskappy van die Antichris (vs. 6 - vgl. ook Daniël 7:25 - dit is dieselfde tydsduur - vanaf hemelvaart tot wederkoms van Christus). Vanselfsprekend sal die antichristelike mag sy *hoogtepunt bereik pas voor die wederkoms van Christus*. Die Antichris is eeue lank egter hard besig (Openbaring 19:17-21; 20:7-10).
2. *Die Antichris word toegelaat kragtens "die raad van God"*. Die HERE gee aan Hom 'n mond (vs. 5) en die mag (vs. 7). Daarom sal hy ook op die Here se tyd vernietig word (Openbaring 19:19-20). Satan kry sy kans (Job 1:12 en 2:6).
3. *Hy kom op uit die volkere see* (vs. 13). Hy is die gekroonde "dier" van die Satan - "vleesgeworde Satan", die na-aper van God met sy "vleesgeworde Seun" (Johannes 1:14). Tien koppe en sewe krone stel sy *regeermag* voor - Hy is 'n diktator (vs. 7-8; Daniël 7:23, 25; Openbaring 17:8-16; 2 Tessalonisense 2:3-4; Mattheus 24:15). Sy ryk is 'n wêreldryk (vs. 8). Die wêreld sal een "vrederyk" wees - *'n vrede gegrond op die haat teen Christus en sy kerk* (vs. 7-8; Mattheus 24:15, 21, 22). Daarom is die "Nuwe Wêreldorde" vir ons "'n teken van die tyd" - 'n aardse "Vrederyk" "The Great Society" (New Age Movement) toon die grondslae van die uiteindelijke ryk van die Antichris.
4. *Hier het ons die kulminasie van die stryd van Satan teen God*, wat in die Paradys begin het (Genesis 3:1-6; 15). Die stryd sien ons woed deur die eeue heen in die Bybel en daarna. Hy gebruik alle mense - ook (miskien veral) skyngelowiges in die kerk van die Here. So word die stryd van die geeste sigbaar in die mense en volkere (Efesiërs 6:11-12). Satan en sy mense, in wie hy woon, is altyd deur die eeue heen ewe gevaarlik - miskien selfs meer gevaarlik in tye van vrede en welvaart as in oorlog en vervolging van die kerk. Daarom moet ons ernstig ag gee op wat Paulus sê in 1 Tessalonisense 5:1-11. Waak en bid! Trek die volle wapenrusting van God aan (Efesiërs 6:11-18).

Skets 19

Die dier uit die aarde – “profeet” van die Antichris

Lees: Openbaring 13:11-18

1. *Wie is die dier* (vs. 11)? Hy kom uit die aarde. Hy is dus 'n aardse wese. Hy het twee horings soos 'n lam en praat soos 'n draak (sis soos 'n slang). Hy werk vir die dier uit die see - die Antichris (vs. 12-18) en doen allerlei wondertekens. Hy werk op die terrein van die "gees", maar ook in die praktyk van die daaglikse lewe. Hy is die "derde persoon" in die "drie-eenheid van die Satan". Hy pas die werk van die Antichris toe, soos die Heilige Gees die werk van Christus toepas. Maar die Satan is en bly 'n dief - hy steel die gawes van die Heilige Gees en gebruik dit in diens van die dier. Hy doen dit "onskuldig" in ons oë - soos 'n lam - maar sy stem verrai hom. Sy stem is 'n slangestem - duiwels, satanies (Openbaring 12:12; 16:13 - die drie saam genoem). Hy aap selfs Christus na as "verlosser" (Openbaring 5:6; vgl. Openbaring 17:1-2).
2. *Aardse wesens* en aardse kennis, tegniek, filosofie, kuns - ja, al die kultuurwerkzaamhede van die mens, ook sy godsdienst - wend hy aan in diens van die Antichris (vs. 12-14; vgl. 13:1-4). Uit Genesis 3:1-7 weet ons al dat "kennis" soms dodelik en gevaarlik kan wees. Die wonders van die wetenskap - wat ons huidiglik duidelik sien en elke dag gebruik - toon aan ons hoe wonderbaarlik God die mens gemaak het met die verstandvermoëns wat ons laat duisel, en watter wonderbare geheime en kragte in die aarde verskuil is (Psalm 19:1-7; 139:13-17). Die dinge wat ons hier aan die einde van die twintigste eeu sien en belewe, laat ons jubel - dit is geloofsversterkend. Ja, hoe wonderlik moet God wees wat die mens só toegerus het met verstand en talente vir wetenskap en kuns! Hierdie dier uit die aarde draai dit egter om en gebruik dit om God te laster en mense van Hom afvallig te maak.

Tegniese wonders, soos die radio en TV, staan dikwels in diens van die Bose. Kunstenaars en skrywers belaster God en verlei en mislei mense. Filosofie is eintlik die voorlopers in Godonterende teorieë. Dink aan die ewolusieteorie wat die wetenskap vertolk, doelbewus teen God se skeppingswonders in. Met rekenaar en TV is dit tans fisies moontlik om te doen wat ons hier lees (vs. 14-18). Dink ook aan die moderne godin "Gaia" van die "New Age Movement" wat deur miljoene gevolg word.
3. *Wat is die teken van die dier* (vs. 18)? God se getal is 7-7-7 - die volmaakte in die Vader, die Seun en die Heilige Gees. Die mens bereik dit nie, maar reik tog hoog tot by 6-6-6. *Byna 'n goddelike wese* (Psalm 8:5-10). Die merk op voorhoof en regterhand beteken dat die mense hulle hoof (verstand) en regterhand (werkkrag) bestee in diens van die dier. Dit hoef selfs geen fisiese teken te wees nie. In Openbaring 7:2-4 en 14:1 sien ons die merkteken van God (Esegiël 9:3-4).
4. By die behandeling van Openbaring 13:11-18 moet ons ook rekening hou met *die valse kerk* wat mense verlei en hulle oë verblind vir die waarheid - hulle vervolg selfs die ware belyders van Christus (Johannes 16:2; Openbaring 2:20; 11:2 - die "voorhof-kerk"; vgl. Studie 16:1).

Ons het sterk aanduidings dat Babilon en die afvallige kerk aan mekaar verwant is. Dink ook aan 2 Timoteus 3:1-5; 4:3-4; 1 Johannes 2:18-19. Die valse of afvallige kerk is in elk geval 'n deel van Babilon of haar medewerker (hieroor later meer). (Vgl. hierteenoor die merkteken van God - Openbaring 7:1-3; 14:1; Efesiërs 1:13 - "verseël is met die Heilige Gees...").

Skets 20

Oordeel – die graanoes en die wynoes

Lees: Openbaring 14

1. Vers 1-5: *Die Lam en sy 144000 gemerktes of verseëlde* (Esegiël 9:3-4; Openbaring 7:3-4). Dit is opmerklik: direk nadat ons lees van die merkteken van die dier (13:16-18), sien Johannes die *gemerktes* van die Here - en hulle getal, die volmaakte getal (Studie 11:1). Hulle staan saam met die Lam (Christus) op die berg Sion - die hemel (Hebreërs 12:22-24). Met musiekbegeleiding sing hulle (vs. 2-3). Hulle is die volledige getal van die "vrygekooptes" van die Here. By vers 4-5 moet ons die profeties-simboliese aard van Openbaring onthou. Dit wil nie sê dat hierdie mense nooit getroud was en geen sonde gedoen het nie. Dit beteken hoogstens dat hulle altyd aan die Lam - hulle "Bruidegom" - getrou gebly het (Efesiërs 5:22-32; Openbaring 19:7-9), ondanks struikeling en selfs twyfel.
2. *Engele kondig die oordeel van God aan* (vs. 6-13). In vers 6-7 gaan dit om die *Evangelieverkondiging*. Die engel vlieg in die lug - hy kan duidelik gesien en gehoor word. Aan wie verkondig hy (vs. 7; Matteus 24:14)? Wat verkondig hy (vs. 7; 1:18)? Die mense ken nie meer die "Skepper" nie (Openbaring 15:3-4; Jesaja 6:1-5)(vs. 8-11).

'n Tweede en derde engel volg *en verkondig die oordeel van God* eers oor "Babilon", wat die valse of afvallige kerk kan versinnebeeld en verder al die dienaars van die dier - wat sy merkteken dra. *Vers 9-11 gee die uitvoerigste beskrywing van die hel in die Bybel* - en tog sal die mense wat daar kom, eers werklik weet wat die hel is (Lukas 12:4-6; 16:23-24; Openbaring 20:11-15).

Troosryk is vers 13-14. Wie sterwe in die Here? Normaalweg hulle wat in die Here lewe (vs. 13 - vgl. vs. 14). "Hulle werke volg hulle" - en loop nie voor hulle uit nie. Christus loop immers voor ons uit - sy werke verlos ons.

3. *Die eindoordeel* (vs. 14-20). Ons sien die gekroonde "Menseseun" - Christus - op 'n wolk (Daniël 7:13-14; Matteus 24:30; 26:63-64). Sy oordeel het gekom (vs. 7). Eers die koringoes - waarskynlik sy uitverkorenes wat Hy "insamel" (vs. 15-16); dan die wynoes wat sy oordeel en toorn versinnebeeld (vs. 17-20) - die wynpers word getrap en die *bloed* (nie wyn nie) kom tot aan die tooms van die perde twee honderd myl ver.

Vanaf hoofstuk 15 kom nou 'n nuwe reeks - die sewe skale - wat eintlik skottels of skinkborde is - ook genoem die sewe laaste plaes. Nou sien Johannes gesigte wat God se oordele op aarde en eindelijk by die voleinding omvat.

Skets 21

Oordele ... Oordele ... Oordele!!!

Lees: Openbaring 15

(Ek plaas nou my dagstukkies uit *Kom, Here Jesus!* - 'n dagboek wat uit druk is, om aan u te laat sien waar ons nou staan met ons studie. Onderaan vind u Skrifverwysings om na te slaan om die verband te begryp.)

"En ek het 'n ander teken in die hemel gesien, groot en wonderlik: sewe engele met die sewe laaste plae, want daarmee is die grimmigheid van God voleindig" (Openbaring 15:1).

Indien die boek Openbaring die eindgebeure in tydsorde sou beskrywe, is 'n mens hier gewis in die moeilikheid. Die hele Nuwe Testament sien die koms van die Here Jesus op die wolke van die hemel as die finale einde. In hoofstuk 14:14 het Hy verskyn en is sy oes ingesamel en sy toorn uitgegiet oor die volke van die aarde. En tog gaan die gesigte voort. Daarom kan ons dit nie anders verklaar nie, as dat hier nou weer 'n nuwe reeks gesigte kom waarin die geskiedenis, en in besonder die afloop van die geskiedenis, uit 'n nuwe gesigspunt benader word.

Ons het nie bloot die verloop van die geskiedenis tot met die voleinding, waarin één gebeurtenis ná die ander aan ons geskilder word nie, maar iets wat 'n mens herinner aan 'n legkaart. Eers wanneer jy al die bepaalde gesigte oorsigtelik en in verband met mekaar sien, kry jy 'n beeld van wat die geheel aan ons wil sê, soos reeds genoem. 'n Belangrike sleutel om te onderskei wanneer ons weer met 'n nuwe reeks gesigte te doen het, is die getal sewe. Die skema van die boek word beheers deur dié getal: Sewe gemeentes, sewe seëls, sewe basuine, sewe donderslae en nou die sewe laaste plae. Die sewende seël ontsluit bv. die sewe basuine (8:1, 2). Volgens hoofstuk 10:4-7 lyk dit of die blaas van die sewende basuin (11:15-19) ook die verborgenheid van die sewe donderslae vervul. Vanaf hoofstuk 12 volg dan die reeks gesigte wat uitloop op die magsopenbaring van die Antichris en die vernietiging van sy ryk in die koms van die Menseseun op die wolke.

In die hele gang van die Openbaring by wyse van die reekse gesigte, kry ons egter tog 'n bepaalde voortgang. Dit is egter nie 'n voortgang in die tydsverloop van die geskiedenis nie - nee, dis 'n voortgang in intensiteit. Dit is asof die Here God steeds harder en duideliker praat om die mensdom tot besinning te roep. In die opening van die seëls het ons die geskiedenis sien afrol teen die agtergrond van die koms van die koninkryk van God op aarde. Die gang van die segelloop van die evangelie word aan ons getoon, met die gebeure in die geskiedenis wat die Here gebruik ten behoeve van die evangelie. Die *basuine* teken weer die wêreldgebeure as waarskuwinge uit die hemel, dat die mensdom bedug moet wees op die komende oordeel van God en tot bekering kom. In die laaste plae is God dan besig om sy toorn uit te giet op die mensdom wat nie wou luister na sy evangelie nie en ook nie ag geslaan het op sy basuinstote in die vreeslike wêreldgebeure nie.

Met die sewe laaste plae gaan ons nou finaal die afloop van die geskiedenis sien. Johannes sien 'n ander groot en wonderlike teken in die hemel. Dit gryp hom aan omdat die teken ook sien op die groot en wonderlike dinge wat kom. Die teken wat hy sien, is die sewe engele met die sewe laaste plae van die grimmigheid van God. Daar kom nou gewis oordele - die finale straf van God oor die mensdom in sy volle maat. Dit is die laaste plae waarin die toorn van God ononderbroke en ongetemperd in sy volle hitte brand. Wanneer die sewende engel sy skaal op die aarde omkeer, tree die ewige toorn van God in werking en is alles voleindig.

Salig is elkeen wat die boek lees en dit begryp en dit toepas in sy lewe. God openbaar nooit verniet nie. Hy preek ook in dié boek tot ons troos en om tot bekering te roep.

Skrifverwysings:

Die sewe gemeentes (hfst. 2, 3). Die sewe seëls (hfst. 4 - 8:1). Die sewe basuine (8:1 - 11:19). Die stryd tussen Christus en Satan (12:1 - 14:20). Die sewe laaste plae (15:1 - 16:21). Die oordeel oor Babilon, die dier uit die aarde (antichris) en Satan en alle mense wat uitloop op die "nuwe hemel en nuwe aarde" (hfst. 17-22).

Vanaf hoofstuk 15:1 kry ons rampe op aarde wat "Godsoordele" oor die mense op aarde is - en geen roep tot bekering meer nie. Daarna volg dan die finale oordele tot ons God op sy troon sien sit (20:11-14). (Lees hierby 21:1-8).

Skets 22

Die sewe laaste plae

Lees: Openbaring 15

1. *In vs. 1 sien Johannes die engele met die plae* - d.i. 'n indrukwekkende en angsvolle gesig. Hulle gaan die toorn of grimmigheid van God op die mense uitgiet (14:9-11). *Nou word die geskiedenis gesien vanuit die oogpunt van die Godsoordele op aarde*. Ons kan selfs by die Sondvloed begin (Genesis 6:5-7); Sodom (Genesis 19:24-25; Exodus 14:28, ens.). Lees hierby Kategismus Sondag 4, vraag 10 - God straf met 'n regverdige oordeel - "*tydelik* en ewiglik".
2. Dan skuif eers 'n ander visioen na vore wat laat dink aan die Rooisee of Skelfsee (vs. 2-4; Exodus 14:21-22 en 15:1-2, ens.). In die "see van glas" - wat helder en deursigtig is, is ook "vuur". Dit is die vuur waaruit dié mense gered is - soos deur die Rooisee heen. En dan sing hulle "die lied van Moses" (Exodus 15:1). Hulle alleen kon die lied leer sing. Wie is hulle? Hulle is die getal van die uitverkorenes. Vanselfsprekend kan verlore ganges dit nie sing nie - dit is vreemd aan hulle wese. Dit is die lied van die Lam ook, want hulle het die Antichris "oorwin" - let op: die dier, sy beeld, sy teken, sy getal (Openbaring 1,7,14-18). Ja, hulle was in die vuur, maar was meer as oorwinnaars deur die bloed van die Lam (Romeine 8:35-39).

Met hierdie visioen word die strydende kerk van die Here eers versterk voordat God se toorn uitgiet word. Dink aan Moses se woorde toe sy volk vasgekeer is tussen die Rooisee en Faraó se leer met strydwaens (Exodus 14:10-14). "*Die HERE sal vir julle stry en julle moet stil wees*". God se grimmigheid oor die mense tref ook sy kerk, maar dan as beproewingsvuur (Sagaria 13:8-9; Romeine 5:1-5; 2 Korintiërs 4:16 - 5:1).

3. *Die tempel in die hemel geopen* (vs. 5-8). Die wêreldmens sien God nie en verklaar plae en onheile op natuurlike wyse. Met die plae in Egipte lees ons byvoorbeeld Exodus 8:19. Nou gaan die tempel en tabernakel oop, asof God nou in die openbaar tree en die mense Hom kan sien (16:9-11). Soos Faraó moet hulle erken, maar hulle *bekeer* hulle nie - hulle vloek en *laster God* eerder. Weet tog dat God se hand in alle dinge en gebeure op aarde is. Die tempel is vir u en my oop. Let op Job se belydenis op die ashoop, nadat hy God gesien het (Job 42:1-6). Sien jy God, dan sien jy in die vuur wat jou wil verteer, ook sy liefdevolle aangesig in Christus Jesus (Romeine 8:28-30). Ek kan byna sê: Nêrens sien ons God beter as wanneer ons in donkerheid en ellende sit nie. Al het ons niks nie, dan het ons Hom nog - die allergrootste besit op aarde (Psalm 73:23-38).

Skets 23

God se oordele op aarde

Lees: Openbaring 16:1-12

1. *Bose swere* (vs. 1-2): Die duidelike bevel kom uit die tempel - dit is die stem van God self (vs. 1). God se stem is skrikwekkend (Exodus 19:18; 20:18-19). Die eerste plaag (vs. 2; vgl. Exodus 9:9-11; Openbaring 8:11). Die "laaste" plaag het hul voorlopers in die geskiedenis. Die swere is 'n tipe van allerlei siektes en peste op aarde. (Dink aan VIGS as 'n pes in die donker. Dit is merkwaardig dat VIGS gepaard gaan met sonde - geslagssondes.)
2. *Die see van bloed* (vs. 3; vgl. Openbaring 8:9). Die mens se leeftog word aangetas. Hier kan ons selfs dink aan besoedeling van die see deur die mense self (afval chemikalië, oliebesoedeling, ens). God kan die mens self gebruik in sy oordele.
3. *Rivierwater word bloed* (vs. 4-7; Openbaring 8:10; Exodus 7:17, 20). Ook hier kan ons dink aan waterbesoedeling. Dit is die wraak van God (vs. 5-7; vgl. 6:9-11). Sy bloedgetuies is vir die Here kosbaar en Hy wreek hulle dood.
4. *Die son word getref* (vs. 8-9). Sonder die son wat lig en energie gee, is lewe op aarde onmoontlik. Hier besef die mense: Dit is die vinger van God (vgl. vs. 11, 21; Exodus 8:19; Jesaja 33:12-14). Die belangrikste bly egter agterweë - hulle bekeer hulle nie.
5. *Die "supermens" - antichris - word getref* (vs. 10-11; 13:2). Sy koninkryk is verduister (Exodus 10:21), Verharde mense is in die voorportaal van die hel - hulle kan hul nie meer bekeer nie, maar vloek en laster God. Vir die dier (hfst. 13:1-10) is dit die begin van die einde (Hebreërs 6:4-6; 1 Johannes 5:16-17). "Sonde tot die dood" beteken *verharding*.
6. *Die Eufraatrivier droog op* (vs. 12). Die rivier is bekend in die Bybel (die "Frat" in Genesis 2:14; 15:18, later die bakermat van die wêreldryke van Assirië, Babel en selfs die Meders-Perse). Hier is die Eufraat die grens tussen Oos en Wes. Ons moet dit egter simbolies sien. Dit sien op die verandering van die nasies wat Christus en sy kerk haat, om op te trek - ja, om oral toe te slaan op die kerk en dit uit te roei. Dit word ook simbolies gesien in "Armageddon" (vs. 16; die Gog en die Magog, 20:8; vgl. Ezechiël 38-39). Die volke wat veraf woon, kan ook beteken: "hulle wat ver van die Here en sy kerk af is" - al woon hulle tussen ons (Handelinge 2:39 - "almal wat daar ver is"; Ezechiël 39:1-3; Openbaring 20:8).

Dit sien op die tyd van die "groot afval" (2 Tessalonisense 2:3) en die groot verdrukking van die kerk (Matteus 24:21-22).

Skets 24

Drie onreine geeste soos paddas

Lees: Openbaring 16:13-21

1. *Die drie onreine geeste* (vs. 13-14). Die drie onreine geeste van duiwels kom na vore - uit die Satan (Openbaring 12:3), die dier uit die aarde (die antichris - Openbaring 13:1-10) en die valse profeet (Openbaring 13:11-18). In Openbaring 12-13 word die stryd teen hulle beskryf. Hulle is die onheilige "drie-eenheid" van Satan. Dit lyk asof hulle nou 'n finale poging aanwend (Openbaring 20:7-9). Dit volg hier op vers 12 - die Eufraat droog op om die pad van die konings van die Ooste oop te maak. Dit is nou Satan se finale poging om by Armageddon te kom (vs. 16; 20:8-9). *Alle nasies word nou gemobiliseer teen "die geliefde stad"* - dit is die kerk van Christus (20:9-11; Hebreërs 11:16; 12:22); die kerk wêreldwyd.
2. *"Kyk, Ek kom soos 'n dief"* (vs. 15). Wonderlik! Christus herinner ons dat *Hy kom as Oorwinnaar*. Dit moet ons weet *voordat* die slag van Armageddon plaasvind. Hy waarsku ook: *bly gekleed* (19:7-8). Ons klere is ons werke - ons lewe in en deur Christus en die Heilige Gees (2 Tessalonisense 5:4-8; Openbaring 19:8). Armageddon kan maar kom!
3. *Armageddon* (vs. 16; Rigters 1:27; 5:19; 2 Konings 23:29-30). Dit is *Megiddo*, die plek van baie veldslae tussen die volk van God en sy vyande. Dit moet ons sien in verband met hoofstuk 20:8-9 - die groot vervolging van die kerk voor die voleinding (Matteus 24:21; 2 Tessalonisense 2:2-12). Armageddon is nie 'n bepaalde plek nie, maar ons moet dit simbolies begryp - oral op aarde waar die kerk is en oorlog en stryd teen die kerk woed.
4. *Die eindoordeel* (vs. 17-21). Afgesien van alles wat plaasvind, is dit duidelik die einde. 'n Stem uit die hemel sê: *"Dit is verby!"* Die engel keer sy skaal in die lug om. Sonder lug kan niks op aarde leef nie. Die stem kom uit die tempel in die hemel - God se troon. Dit is Hy self wat praat. Dan volg die dinge wat deur die Bybel heen aan die voleinding of "dag van die Here" verbind word (vs. 18-21). Lees hierby Joël 2:1-3, 11, 39-32; Jesaja 34:8-10; 63:3-4; Esegïel 38:16; Matteus 10:15; 11:22, 24; 12:36; 24:9, 29, 30.

Dit sal vrugbaar wees om hierdie Skrifverwysings na te slaan. So sal duidelik vasgestel kan word hoe die gedagte van "dag van die Here" - die oordeelsdag - vanaf die Ou Testamentiese profete tot met Openbaring konsekwent gehandhaaf word.

Babilon (1)

Lees: Openbaring 17

1. *Wie of wat is Babilon?* Ek weet eerlik nie. Sy lyk na 'n groot en bese wêreldstad, sê maar, die hoofstad van die Antichris. Sy is immers vernoem na Babel, die hoofstad van Nebukadnesar wat die volk van die Here vreeslike kwaad aangedoen het (2 Kronieke 36:17-21). Sommige meen sy is die valse en afvallige kerk. Sy kan selfs so iets as die liberale permissiewe gees van die tyd wees - vir wie sonde geen sonde meer is nie. Ek dink aan so iets as die "New Age"-beweging; die geldmag wat sensasie en onreinheid gebruik om hulle te verryk, ensovoorts.

Vanweë die profetiese simboliek van die boek kan ons wel aanneem dat sy nie 'n werklike vrou of stad is nie, maar iets anders. Ons moet egter versigtig wees met "onvervulde" profesieë om nie al te maklik subjektiewe verklarings aan te bied nie.

2. *Kom kyk na haar! Lees vers 1-6.* Die belangrikste rede waarom Babilon gesien word as die afvallige of valse kerk, is dat die HERE sy volk van owerspel beskuldig by die diens van die afgode (Jeremia 3:8-9; 13:27; Esegïel 23:37; Hosea 3:1; Openbaring 11:2). Hierdie "heidene" is ook huigelaars wat uitwendig aan die kerk verbind is en die ware kerk vertrap - vervolg, belaster en selfs doodmaak (Johannes 16:2-3). Lees verder van die vrou (vs. 9, 15-18).

Ons beleef in ons tyd dat lelike, afsigtelike sondes mooi en aantreklik voorgestel word in die naam van "liefde" vir die medemens - wat in werklikheid valse verdraagsaamheid is. Kyk na die "mooi" vrou (vs. 3-5). Wat is in die goue beker? Wat staan op haar voorkop? Waarop sit sy? (Openbaring 13:1-10).

3. *Die dier "was en is nie en sal uit die afgrond opkom" (vs. 7-14).* Die dier "was" byvoorbeeld in die gestalte van die Romeinse keisers wat die kerk vervolg het. Soms "is hy nie" sigbaar nie, maar hy "sal kom" (vs. 13-14). Dit is antichristelike magte - of hyself (vs. 13, vgl. hfst. 13) wat teen die Lam (Christus) oorlog voer (vs. 14).
4. *Ondergang van die vrou (vs. 15-18).* Wonderlik! Sy sit op die volke en menigtes en nasies. En hulle met hulle leiers maak haar dood. Om watter rede? God gebruik hulle (vs. 17). Dié soort geskiedenis is op aarde welbekend. God gebruik sy vyande se vriende teen hulle. Dit is gevaarlik om met die wêreld en die wêreldgeeste vriende te maak. Wie kan hulle ooit vertrou (bv. die Kommuniste)? Een ding is seker: In die lig van wat ons tans in die wêreld sien, is Babilon die hoer nie vir ons vreemd nie (Romeine 1:18-32).

Babilon (2)

Lees: Openbaring 18

1. Dit is merkwaardig hoe baie aandag aan die val van Babilon bestee word - twee en 'n halwe hoofstukke. Om hoofstuk 18 te begryp is nie moeilik nie.

In vers 1-3 vertel 'n engel *hoe* sy verwoes is en *waarom*. Vergelyk by vers 2: Jesaja 21:9; Openbaring 14:8; 13:20-22; 34:9-16; 14:22-23. Die ou Babel van Nebukadnesar is 'n voorbeeld van Babilon, die hoer. Waarom is sy verwoes (Openbaring 14:8; 17:2; Jesaja 47:1-5)?

2. *Opdrag aan Gods volk - sy kerk* (vs. 4-8). "*Gaan uit haar uit.*" As 'n mens daaraan dink dat Babilon met al haar gruwels eintlik die hele aarde oordek, hoe kan ons uit haar uitgaan? Kyk na enkele praktiese voorbeelde. Ons is *in* die wêreld maar nie *van* die wêreld nie (Johannes 17:14-15; Romeine 12:1-2). Wat beteken dit in die praktyk? Het jy 'n TV en drink jy "bedtonele" en God-onterende programme in - selfs Godslastering? Het sport vir jou 'n afgod geword? Is jy 'n goeie humanis en skaars nog 'n Christen? Ek kan nog baie meer noem. "*Gaan uit haar uit, my volk!*" *Ons mag nie met die wêreld en wêreldse gees saamloop nie.* Ons, die kinders van God, is "*anders*", en dit moet gesien word.

Dit is merkwaardig dat ook die "kerk" opdrag kry: "vergeld haar" (vs. 6). "(Die owerheid) moet ook die hand hou aan die heilige kerkdiens, om te weer en uit te roei alle afgodery en valse godsdiens, om die ryk van die antichris ten gronde te rig" (NGB art. 36). So moet die kerk deur Evangelieverkondiging nie swyg nie, maar met alle mag hierdie goddeloosheid - versinnebeeld deur Babilon - ontmasker en weerstaan (NGB art. 36). Onthou die krag van die Woord van God en gebruik dit teen Babilon (Romeine 1:16; Efesiërs 6:16-17; Hebreërs 4:12).

3. *Die hele wêreld huil oor Babilon* (vs. 9-19). Lees dit en bejammer hulle nie, maar wees bly oor haar val (vs. 20). Die bloed van die profete en heiliges is aan haar gewreek (vs. 24).

Vers 21-23 het weer te doen met haar ondergang - weer in aansluiting by die Ou Testamentiese profete (Jeremia 51:63-64; Jesaja 24:8; 25:10; ens.). Ons kan ook gerus maar aanvaar dat Babilon dwarsdeur die geskiedenis, op een of ander wyse in die wêreld was - en vandag nog is. Daarom moet ons onself altyd teen haar bewapen: bid en werk (Efesiërs 6:10-18; 1 Johannes 2:18-19).

Dit lyk vir my asof ons kan sê: *Babilon versinnebeeld al die boosheid, haat en geweld teen God en sy kerk deur die eeue heen en dat ons in hoofstuk 17 en 18 met die eindoordeel te doen het - gesien vanuit die standpunt van die uitdelging van die sinnebeeldige Babilon met al die goddeloosheid en ongeregtigheid van die mense in haar* (vgl. vs. 21). Die valse of afvallige kerk is inderdaad 'n owerspelige vrou van die ware God. Sy dra baie by tot die boosheid. Sy pleeg owerspel met die materialiste of geldmag, die liberaliste, die humaniste, die kommuniste en mense wat allerlei ideologieë aanhang, soos die "New Age Movement", die satanisme, ens. Al hierdie magte, meen ek, word gesamentlik versinnebeeld in "Babilon die hoer".

Van die "Wêreldraad van Kerke" se jongste vergadering te Canberra, Australië, skryf *Die Kerkblad* tereg: "Die Wêreldraad van Kerke, wat sogenaamd 350 miljoen Christene verteenwoordig en hierdie mense - ook met ons ander wat hulle wil saamsleep - in 'n donker nag sonder die Heilige Skrif na 'n ewige afgrond lei, is daar vir hulle wat nog wil saamloop, net een boodskap: "Gaan uit haar uit my volk, sodat julle nie gemeenskap met haar sondes mag hê en van haar plaë ontvang nie" (*Die Kerkblad*, 10 April 1991).

Skets 27

Blydskap en bruilofsvreugde

Lees: Openbaring 19:1-10

1. Op die aarde hoor ons die konings (regeerders), handelaars en skeepvaarders treur en ween oor die val van Babilon (18:9-19). Uit die hemel kom daar blydskap (18:20-21). *En nou volg in 19:1-6 die een "halleluja!" na die ander.* Vier keer hoor ons "halleluja!" deur verskeie groepe sangers. "Halleluja" beteken "loof of prys die Here!" Die aardse mense treur oor skatte van die aarde - die hemelse kore besit skatte "wat geen mot of roes verniel en geen dief kan inbreek en steel nie" (Matteus 6:19-20, 33; vgl. ook Kategismus Sondag 19, vr. 52). Dit is wat nou aangebreek het (19:2) - die oordele van God is *regverdig* (Genesis 18:25; Psalm 7:10-12; Jesaja 42:1; Miga 7:9). Hy het ons verlos deur reg (Kategismus Sondag 6). "Hy het die koningskap aanvaar" en dit beteken dat die voleinding aangebreek het waar God alles sal wees in almal (1 Korintiërs 15:28).
2. *Die bruilof van die Lam, Die Lam is Christus* (Openbaring 5:5-6 - vgl. ook Exodus 12:1-13; Jesaja 53:7; Johannes 1:29).

Die bruid is sy kerk (Jeremia 3:8-10; Esegieël 23:37; Hosea 3:1; Openbaring 21:2). Uit al die uitsprake uit die Ou Testament blyk dat God sy volk (kerk) beskou as sy "vrou" - wat owerspel pleeg met die afgode. Die beeld word in die Nuwe Testament voortgesit (Johannes 3:28-30; Efesiërs 5:22-33). Christus is die Bruidegom en sy kerk is die bruid. Let veral op Efesiërs 5:25, 32. Nou is die bruid gereed en die tyd van die bruilof het aangebreek (vs. 7-8).

Die bruidsrok is vir ons van die allergrootste belang. Dink maar met hoeveel liefde die aardse bruid haar bruidsrok maak - indien sy dit self doen. Hoeveel te meer moet die bruid van Christus met vreugde spin en weef en haar rok maak. Kyk na dié paar uitsprake. Wat doen die Bruidegom aan ons (Efesiërs 5:25-27; 4:20-24; 5:1-2). Ja, ons geloof in Christus moet in ons lewe - ons werke - gesien word (Jakobus 1:19-25; 2:17, 20). Is ons werklik wat Paulus van homself sê (Galasiërs 2:20; Romeine 12:1-2)?

3. *Salig is die wat genooi is na die bruilofsmaal van die Lam* (vs. 9). Die beeld van die bruid word nou verander na die beeld van die genooies (Matteus 22:1-14). Al die genooies wil nie kom nie. Onthou die "genooies" - ons besit die uitnodiging in die Woord van God (Matteus 11:28; Johannes 7:37-38)!

Skets 28

Die oordeel oor die dier en die valse profeet

Lees: Openbaring 19:11-21

1. *Ons het hier weer met die voleinding of eindoordeel te doen.* Net soos ons gesien het hoe Babilon, die groot hoer, se finale oordeel in besonderhede verhaal word (17:1 - 19:3 - let veral op 18:21). Dit het in 'n oomblik plaasgevind (1 Korintiërs 15:51-52). So word hierdie gelyktydige oordeel oor die dier (13:1-10 en sy profeet (13:11-18) meer in besonder beskryf. In hoofstuk 20:1-10 word meer in besonder die oordeel oor Satan beskryf - wat ook op dieselfde oomblik, die laaste dag - die dag van die Here plaasvind (Joël 2:1, 11, 31).
2. *Christus kom om te oordeel* (vs. 11-16). Kyk na sy Name: "Getrou en Waaragtig" (vs. 11). "n Naam wat niemand ken nie" (vs. 12). "Die Woord van God" (vs. 13). "Die Koning van die konings en die Here van die here" (vs. 16). By al die Name is Hy bekend (Openbaring 3:14; Johannes 1:1; Openbaring 17:14). Maar wat van die onbekende Naam? Ons moet onthou dat God sy Wese openbaar in sy Name (Exodus 3:13-15; vgl. ook NGB art. 1). Christus bly egter ten diepste vir ons 'n ewige, *onbegryplike Wese*, omdat Hy God is - die tweede Persoon in God drie-enig. Die Ruiters op die wit perd (Openbaring 6:2); Hy oordeel in geregtigheid (19:2); oë soos 'n vuurvlam (Openbaring 1:14); sy krone (Openbaring 6:2); sy kleed met bloed bevlek (Jesaja 63:2-3); die leërs wat Hom volg (Openbaring 14:20); die swaard uit sy mond (Openbaring 1:16) (dit kan ons sien as sy Woord - Psalm 33:9; Hebreërs 4:12); Hy regeer met 'n ysterstaf (Openbaring 12:5); Hy trap die parskuip (Openbaring 14:14-15, 20 - dit is sy oordeel).
3. *Die oproep op die voëls om mensvleis te kom eet* (vs. 17-18, 21). Dit moet ons simbolies verstaan om te toon hoe vreeslik die slagting sal wees (Jeremia 12:9; Esegïel 39:17-19). Alle soorte mense word geslag (vs. 18; 6:15-17).
4. *Die dier en valse profeet se oordeel* (vs. 20; vgl. hfst. 13). Al twee is lewend in die poel van vuur en swawel gegooi. Hulle is vir ewig in die verdoemenis (14:9-11; 20:10).

So kom die ryk van die antichris ten einde. In hoofstuk 20:7-10 word dieselfde gebeure herhaal in ander beelde vanuit die oogpunt van die oordeel oor die Satan self.

Skets 29

Die Satan duisend jaar gebind

Lees: Openbaring 20:1-10

1. *Die Satan is gebind en in die afgrond gewerp en toegesluit vir 1000 jaar (vs. 1-3). Wat wil die Here hier vir ons sê?*
 - a) Die Satan word beslis gebind/beperk/aan bande gelê.
 - b) Dit duur vir 'n vaste, deur God bepaalde tydperk - 1000 jaar is duidelik 'n simboliese getal, na alle kante afgerond (vir getallesimboliek kyk na Studie nr. 2).
 - c) Satan is gebind sodat hy die nasies wat beteken "heidense nasies" (vs. 7-9), nie sou verlei vir die 1000 jaar lank nie. Wat die "verlei" beteken, kom aan die lig deur wat hy doen wanneer hy losgelaat word (vs. 7-9). *Die "klein tydjie"* is die tyd van die groot verdrukking voordat Christus op die wolke kom (Matteus 24:21-22; Openbaring 13:7, 15-17; 19:19; 16:12-16).
 - d) Graag sou Satan die groei van die kerk van die Here in die kiem wou smoor - met Pinkster of kort daarna, maar hy kon nie. Hy is gebind. Uiteindelik was die Christendom die leidende mag in die wêreld, en die Satan kon nie die wêreldmagte sover kry om die Kerk van Christus uit te wis nie. Ons beleef tans 'n magtige wêreldaanslag teen die kerk. (Miskien is Satan nou losgelaat; en tog kan die Here selfs nou nog 'n wending bring. Wag in dié opsig op die Here - Hy ken die uur en die dag en die jaar waarop dit moet gebeur.) Hou ook hier 1 Tessalonisense 5:1-11 in gedagte.
2. *Die siele van gestorwe gelowiges regeer saam met Christus (vs. 4-6). Hier sien Johannes 'n hemelse gesig. Hy sien nie mense wat liggaamlik uit die graf opgestaan het nie, maar die "siele" van martelare en ander gelowiges wat die dier (antichris) en sy beeld nie aanbid het nie en nie in sy diens gestaan het nie. Natuurlik leef hulle in die hemel (Johannes 11:25-26; Kat. antw. 42). Liggaamlik sterwe beteken "eerste opstanding" vir dié mense se siele, terwyl verlore gaandes se siele alreeds helse smarte ondervind - hulle herlewe of lewe nie (vs. 5). Die "tweede dood" (vs. 6) is die helse smarte (vs. 14).*
3. *Die heidennasies oorwin en Satan vir ewig in die hel gewerp (vs. 7-10). Hier sien ons weer die eindoordeel, nou vanuit die oogpunt van God se stryd teen Satan. Hy is nou vir ewig en finaal verslaan. En die bruid van Christus is ingebring in die heerlijkheid - verlos uit die land van die helse magte (vs. 9). Die stryd begin in Genesis 3 en eindig in Openbaring 20.*

Skets 30

Voor die regterstoel van Christus

Lees: Openbaring 6:12-17; 14:14-20; 19:20-21; 20:11-15

1. In al hierdie gedeeltes uit Openbaring lees ons van *die eindoordeel wat hier in hoofstuk 20:11-15 "formeel" aan Johannes getoon is*. Wat hier agtermekaar vertel word, moet ons ons ook voorstel, vind gelyktydig in 'n oomblik of oogwink plaas. Gods raad is volledig vervul en Christus sit op die groot wit troon (Matteus 16:27; 25:31-33). Sy gestalte word nie beskryf nie. Hy is onbeskryflik in menslike woorde. Hy sit op 'n troon - dit simboliseer sy mag en majesteit. Die kleur "wit" versinnebeeld heiligheid en geregtigheid (Openbaring 19:11-13). Die Lam wat geslag is, is nou die Leeu uit die stam van Juda (Openbaring 5:4-6).
2. *Alle mense van alle tye verskyn voor die troon*. Hulle is almal opgewek uit die dood - ook hulle wat alreeds die voorsmaak van die hel ondervind het (Lukas 16:23-24), maar ook hulle wat al die hemelse heerlikheid ondervind het (Openbaring 20:4). Hulle is geoordeel na wat "in die boeke geskryf" is. Hier kan dit sien op die menslike gewete wat aankla. Hulle is geoordeel "volgens hulle werke". Ook die wat uitverkies en gewas is in die bloed van Christus, se werke getuig vir hulle (Matteus 25:31-36; Jakobus 2:14-17). *Hulle name staan in die boek van die lewe* - dit is die boek van God se uitverkorenes (Lukas 10:20).
3. *Die opwekking van die dooies* is geen probleem vir God almagtig nie. Hy het immers die hemel en die aarde en alles wat daarin is, uit niks geskep (Genesis 1). Sou een ding vir Hom onmoontlik wees (Lukas 1:37)? Dat die mense liggaamlik sal opstaan, sê die Bybel herhaaldelik (Daniël 12:2; Johannes 11:23-26; 1 Korintiërs 15:12-13, 20-21).
4. *Vers 14-15: Die dood en die toestand in die dood - die doderyk* - word ook in die poel van vuur gewerp. Hulle word volledig weggegooi - *die dood en graf verwoes God se skone skepping* (Hosea 13:14; Jesaja 25:8; 1 Korintiërs 15:26). Die dood is vrug op die werk van Satan en 'n *vyand van die mens en van God* (Genesis 2:16-17; 3:19).
5. *Oor wat met die aarde en die hemel gebeur*, sal ons op ingaan wanneer ons handel oor die nuwe hemel en die nuwe aarde (vs. 11 en 21:1).
6. *Hoe staan ons teenoor die oordeel van God?* Ek dink aan 'n ou gelowige vader wat op sy lang siekbed gekla en gehuil het. Waarom? "Ek sien die teken van die dood in my liggaam - en na die dood kom die oordeel, en ek is 'n sondaar". Ja, die dood is nie maklik nie - veral soms vir 'n gelowige. Ons rus is: *Ek leef uit genade; wanneer ek ly, gee my Vader genade en wanneer die dood kom, kry ek sterwensgenade* (Romeine 8:38-39; 2 Korintiërs 4:16 - 5:1).

Skets 31

Die Nuwe Hemel en die Nuwe Aarde

Lees: Openbaring 21:1-8

1. *"En ek het 'n nuwe hemel en 'n nuwe aarde gesien"* (vs. 1; vgl. ook Jesaja 65:17-19; Matteus 5:5; 2 Petrus 3:10-13; Openbaring 20:11). God skep die nuwe hemel en aarde egter nie uit niks nie - Hy *herskep*; dit is 'n "wedergeboorte" (Matteus 19:28; Handeling 3:21; Romeine 8:19-22). Verlos van die verganklikheid word die hemel en aarde *onverganklik*. Dit het 'n nuwe hoedanigheid. "Die see is daar nie meer nie". Die see maak skeiding en is 'n beeld van opstand of bedreiging (Jesaja 43:16; Psalm 65:8; 114:5).
2. *Dan sien Johannes die Nuwe Jerusalem* - die bruid van Christus. (Van vs. 9 af word dit in besonderhede beskryf - volgende studie).
3. *God woon op die nuwe aarde saam met die gesaligdes* (vs. 3-4). Tipies Bybels word verwys na die "tabernakel" - God se woonplek onder sy volk (Exodus 40:33-35). Dit is die hoofsaak van ons heerlijkheid op die nuwe aarde - die aarde het hemels geword, omdat God by ons woon. Trane en dood, droefheid en geweën, moeite en stryd - dit alles is vir ewig verby. "Dit het verbygegaan".
4. *Die verklaring vanaf die troon* (vs. 5-6). God self verklaar wat Hy doen. Hy sê dit vanweë die grootheid van die gebeure en om ons daarvan te *verseker*. Dit is sy eie werk (Jesaja 43:18-19). Die nadruk lê op "*nuut*" - alles is nuut. Ook die skrywer, Johannes, moet weet dat hy hom nie vergis nie. Dit moet gesê word ook tot ons troos - ons wat die dood en die toekoms vrees! Sy woorde is waaragtig en betroubaar. "Dit is verby" wil sê dat alles gedoen is wat gedoen moes word (Johannes 19:30). "Ek is die Alfa en die Omega, die begin en die einde" (vgl. hierby Romeine 11:33-36). Hoef ons meer daarvoor te sê? In 22:13 pas Christus die woorde op Homself toe. Ja, Hy is God uit God en Lig uit Lig,

"Die dorstiges" se dors word volkome geles (Amos 8:11-13; Johannes 4:10; 7:37-38).
5. *Getroues en ontroues se eindelike lot* (vs. 1-8). Eintlik staan hier: "Die oorwinnende wat oorwin" is 'n blywende oorwinnaar (Openbaring 2:7). Hy sal al die dinge beërwe as erfgenaam - "seun van God". Aan die ander kant hoor ons die droewige refrein: die ongelowiges, gruwelikes, moordenaars, hoereerders, towenaars, afgodsdienaars en leuenaars - hulle deel is in die poel wat brand met vuur en swawel. Dit is hulle erfenis - of "mensereg" (Romeine 3:10-18).

Skets 32

Die heilige Jerusalem

Lees: Openbaring 21:8 – 22:5

1. *Johannes sien die heilige Jerusalem (21:9-11). In hierdie gesig word Johannes weer teruggeplaas tot voor die oordeelsdag.* Die engel wat met Hom praat, het nog die skaal met sy laaste plaag in sy hande - hy het dit nog nie uitgegooi nie (Openbaring 15:1; 17:1). Hy kom weer in geestesvervoering op 'n hoë en groot berg vanwaar hy *die Heilige Jerusalem van God uit die hemel sien neerdaal. Dit is die bruid van die Lam* (die kerk van alle eeue). Die heerlijkheid van God straal uit haar - dit word vanuit God in haar weerkaats. Hier is dit die kerk soos dit alreeds in beginsel op aarde is, maar nie met ons oë gesien kan word nie, maar wel deur die geloof in die lig van die Godsopenbaring. *Die kerk op aarde is van hemelse oorsprong* en versprei die lig van Christus en sy Evangelie in die donker wêreld. Ons is immers uit God gebore (Johannes 1:12-13). Die volk van God of gemeente is die stad op 'n berg (Psalm 87; 46:5-6; Matteus 5:14; Galasiërs 4:26; Hebreërs 12:22-24).
2. *Die kenmerke van die kerk (stad) (21:11-27).* Die hoofsaak is: *dit het die heerlijkheid van God* wat dit ook beskerm - die hoë muur rondom (vs. 11-12; Psalm 125:2). Dit rus op die Woord van God: die Ou Testament - 12 poorte volgens die 12 stamme van Israel en ook op die twaalf apostels en die Lam - die fondament (Efesiërs 2:20-22). Die muur rondom beteken beskerming (Lukas 12:6-7; Johannes 10:27-28; Matteus 28:20). Verder is die stad 'n volmaakte kubus - 12 000 stadia ('n volmaakte getal) lank en breed en hoog. (Die 1 500 myl - vs. 16 - is 'n verkeerde vertaling.) *Dit gaan hier om die simboliek van die volkome harmonie* (12 000) en nie om 'n werklike afstand nie (vgl. die "nuwe tempel" Esegïel 40). Let verder op al die versierings - beeld van die kosbaarheid, verskeidenheid en skoonheid van die bruid van die Lam (vs. 18-21). Daar is geen tempel in nie (21:22). *God self in Christus is ook ons tempel (woning)* (Galasiërs 2:20; Johannes 15:4, 7). God woon in ons deur die Heilige Gees (Handelinge 2:4). God en die Lam is ons lig (21:23-24; Johannes 8:12). Heidennasies en konings kom in deur die twaalf oop poorte (21:24-26; Markus 16:15-16; Jesaja 60:5, 11-16; 61:6). Ons moet onthou dat ons hier die *"ware kerk"* sien (deur die geloof) en nie die uitwendige kerklike instellings nie - daarin is baie onreines en gruwelikes en leuenaars (21:27), maar in die ware kerk alleen *strydende* sondaars. *Die Here voorsien in al ons geestelike behoeftes* (22:1-5). Geestelik eet en drink ons uit sy hand (Psalm 23).

Op die nuwe aarde onder die nuwe hemel sal alles wat ons nou in beginsel beleef, volmaak wees. So loop Johannes se visioen oor in die volmaakte ewigheid (Genesis 2:9 - "boom van die lewe"; Esegïel 47:1-12).

Skets 33

Laaste Vermaninge en Beloftes

Lees: Openbaring 22:6-20

1. *Die boek Openbaringe is God se onfeilbare Woord* (vs. 6, 18, 19). Vergelyk vers 6 met hoofstuk 1:1-2. God self het gespreek! Aan sy Woord mag geen mens torring nie (2 Petrus 1:19-21; 2 Timoteus 3:16-17). In ons tyd is alreeds baie valse profete besig om 'n Evangelie "na die sin van die mens" te verkondig (vs. 18-19).
2. *Johannes self getuig en fouteer* (vs. 8—9; vgl. 19:10). Mense aanbid deesdae nie alleen die Satan nie, maar ook *die aarde* en stoflike besit. (Die "New Age"-beweging se *Gaia* wat bloot die *aarde* is; die *mens* in die *humanisme* en *liberalisme*; die *mens* se *verstand* in die *rasionalisme*; die "*arbeidersklas*" in die *kommunisme*. Al die ideologieë is afgodery).
3. *Christus se wederkoms* (vs. 7, 12-13, 20). Ook hier sluit Hy aan by hoofstuk 1:7-8. Onthou, Hy kom gewis. Ons hoor en sien sy voetstappe in die geskiedenis waarvan die hele boek vol is. Onthou ook: *Niemand weet wanneer Hy kom nie, daarom moet ons elke dag gereed wees* (1 Tessalonisense 5:1-11). Wie is Hy (vs. 16)? Die blink môrester (Openbaring 2:28-29; Numeri 24:17; 2 Petrus 1:19).
4. *Die Gees en die bruid (sy kerk) roep om sy koms* (vs. 17, 20). Ja, die groot verdrukking (Matteus 24:21; Openbaring 13:7; 20:7-9) sal die bruid steeds dringender laat roep: "Kom, Here Jesus!" *Hulle "dors" na die geregtigheid* (vs. 17; Matteus 5:6, 10).
5. *Hoe nader die einde kom, hoe meer onreg sal gepleeg word* (vs. 11). Onreg beteken hier duidelik *skade of vervolging van medemense*. En hoe *vuiler* sal die vuiles word. Die *Boosheid* bars uit en in die helder daglig word onkuise en onreine daade gepleeg. Alle skaamtegevoel sal verdwyn.

Maar juis in die krisis en verdrukking word "die regverdige nog regverdiger en die heilige nog heiliger" (vs. 11). Hulle word gesuiwer en geheilig (Sagaria 13:8-9; Romeine 5:3-6). "Wêreldgelykvormigheid word uitgewas deur die bloed van die Lam (Romeine 12:1-2).
6. *Nog eens kondig die Lam aan Wie Hy is* (vs. 13). Dit kan Hy alleen sê indien *Hy waaragtig God* is (1:8; 2:8; Exodus 3:14-15).
7. *Salig* (vs. 7, 14). Let op wie is *salig* - vir ewig gelukkig! Hulle is dié wat *luister en doen* (Johannes 10:27-28) wat ingaan. En wie is *buite* in die ewige duisternis (vs. 15; 21:8)?